

Kauno technologijos universitetas
Informatikos fakultetas

Socialinio pedagogo nuotolinio darbo gerinimas

Baigiamasis magistro projektas

Jurgita Verseckaitė

Projekto autorė

Prof. Aleksandras Targamadžė

Vadovas

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Socialinio pedagogo nuotolinio darbo gerinimas

Baigiamasis magistro projektas

Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos (6211BX010)

Jurgita Verseckaitė

Projekto autorė

Prof. Aleksandras Targamadžė

Vadovas

Lekt. Vitalija Jakštienė

Recenzentė

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Jurgita Verseckaitė

Socialinio pedagogo nuotolinio darbo gerinimas

Akademinio sąžiningumo deklaracija

Patvirtinu, kad:

1. baigiamąjį projektą parengiau savarankiškai ir sąžiningai, nepažeisdama kitų asmenų autoriaus ar kitų teisių, laikydamasi Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatų, Kauno technologijos universiteto (toliau – Universitetas) intelektinės nuosavybės valdymo ir perdavimo nuostatų bei Universiteto akademinės etikos kodekse nustatytų etikos reikalavimų;
2. baigiamajame projekte visi pateikti duomenys ir tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti teisėtai, nei viena šio projekto dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar elektroninių šaltinių, visos baigiamojo projekto tekste pateiktos citatos ir nuorodos yra nurodytos literatūros sąrašė;
3. įstatymų nenumatytų piniginių sumų už baigiamąjį projektą ar jo dalis niekam nesu mokėjusi;
4. suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo ar kitų asmenų teisių pažeidimo faktui, man bus taikomos akademinės nuobaudos pagal Universitete galiojančią tvarką ir būsiu pašalinta iš Universiteto, o baigiamasis projektas gali būti pateiktas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai nagrinėjant galimą akademinės etikos pažeidimą.

Jurgita Verseckaitė

Patvirtinta elektroniniu būdu

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

(parašas)

Verseckaitė, Jurgita. Socialinio pedagogo nuotoliniu darbo gerinimas. Baigiamasis magistro projektas / vadovas prof. Aleksandra Targamadžė; Kauno technologijos universitetas, Informatikos fakultetas.

Studijų kryptis ir sritis (studijų krypčių grupė): Informatikos inžinerija (B04), Informatikos mokslai.

Reikšminiai žodžiai: socialinis pedagogas, nuotolinis darbas, nuotolinis mokymas.

Kaunas, 2022. 52 p.

Santrauka

Baigiamajame magistro projekte nagrinėjamas socialinio pedagogo darbas. Socialinio pedagogo pasiruošimas yra viena iš esminių sąlygų siekiant sėkmingai dirbti nuotoliniu būdu. Pandeminiu laikotarpiu socialinio pedagogo darbinė veikla ir darbo funkcijos prasiplėtė, nes atsirado poreikis dirbti nuotoliniu būdu. Pagrindinis šio darbo tikslas – sukurti svetainę, kuri kaip paramos sistema pagerintų nuotolinį socialinio pedagogo darbą. Šiam tikslui pasiekti išanalizuota literatūra apie socialinio pedagogo darbo specifiką bei nuotolinio darbo galimybes. Nuotolinis socialinio pedagogo darbas taip pat gali būti įdomus, interaktyvus bei sėkmingas.

Projektuojant paramos sistemą buvo atlikta paramos sistemos naudotojų poreikių analizė, kuria siekta išsiaiškinti, koks socialinių pedagogų poreikis paramai, pagerinančiai jų nuotolinį darbą, gauti. Buvo atliktas sociologinis tyrimas „Socialinių pedagogų pagalbos teikimo nuotoliniu būdu galimybės ir patirtys“ bei „Socialinių pedagogų pagalbos teikimo nuotoliniu būdu paramos sistemos poreikis“ tyrimas. Įvertinus socialinių pedagogų poreikį paramai gauti ir atsižvelgus į pateiktus siūlymus, nuspręsta realizuoti paramos sistemą, kuri pagerintų nuotolinį socialinių pedagogų darbą ir skatintų bendradarbiavimą. Techniniai sprendimai priimti išnagrinėjus ir palyginus kelių programų funkcines galimybes ir nefunkcinius reikalavimus. Atsižvelgiant į paprastesnę paramos sistemos naudojimą pasirinkta turinio valdymo sistema „WordPress“.

Realizavus paramos sistemą, informacija ir metodinė medžiaga pateikta skirtingais formatais: tekstas, paveikslas, vaizdas, garsas, interaktyvi veikla. Kuo daugiau skirtingų formatų, tuo daugiau galimybių panaudoti ir pritaikyti mokymo turinį. Tinkamai paramos sistemos veiklai įdiegti reikalingi įskiepai, kurie užtikrintų sklandų darbą. Sistema išbandyta su socialiniais pedagogais. Siekiant išsiaiškinti paramos sistemos tinkamumą, atliktas socialinio pedagogo darbo nuotoliniu būdu gerinimo tyrimas. Atsižvelgiant į socialinių pedagogų poreikį paramai gauti ir teigiamus kokybinės apklausos rezultatus, rekomenduojama paramos sistemą taikyti nuotoliniame socialinio pedagogo darbe.

Verseckaitė, Jurgita. Improving the Remote Work of a Social Pedagogue. Master's Final Degree Project / supervisor prof. habil. Aleksandras Targamadzė; Faculty of Informatics, Kaunas University of Technology.

Study field and area (study field group): Informatics engineering (B04), Computing.

Keywords: Social pedagogue, remote work, distance learning.

Kaunas, 2022. 52 pages.

Summary

The final master's project deals with the work of a social pedagogue. The preparation of a social pedagogue is one of the essential conditions for successful work remotely. During the pandemic period, the social pedagogue's work activities and job functions expanded as the need to work remotely arose. The main goal of this work was to create a website that would improve the remote work of a social pedagogue as a support system. To achieve this goal, the literature on the specifics of social pedagogue's work and remote work opportunities was analysed. The remote work of a social pedagogue can also be fun, interactive and successful.

During the designing process of the support system, an analysis of the needs of the users of the support system was performed in order to find out the need of social pedagogues to receive support that would improve their remote work. Sociological researches: Possibilities and experiences of providing remote assistance to social pedagogues and The need for a support system for providing remote assistance to social pedagogue were analysed. After assessing the need for social pedagogue to receive support and taking into account the submitted proposals, it was decided to implement a support system that would improve the remote work of social pedagogues and promote cooperation. Technical decisions were made after examining and comparing the functionality and non-functional requirements of several applications. The content management system WordPress was chosen due to the simpler use of the support system.

After the implementation of the support system, the information and methodological material were presented in different formats: text, picture, image, sound, interactive activities. The more different formats, the more opportunities to use and adapt the training content. Plug-ins are required to ensure the smooth operation of the support system. The system has been tested with social pedagogues. In order to find out the suitability of the support system, a study on the improvement of social pedagogue's remote work was carried out. Taking into account the need of social pedagogues to receive support and the positive results of the qualitative survey, it is recommended to apply the support system in the remote work of a social pedagogue.

Turinys

Lentelių sąrašas	7
Paveikslų sąrašas	8
Santrumpų ir terminų sąrašas	9
Įvadas	10
1. Socialinės pedagogikos samprata	12
1.1. Socialinio pedagogo darbo ypatumai mokykloje.....	12
1.2. Technologijų taikymo socialinio pedagogo darbe patirtys ir galimybės	13
1.3. Skyriaus išvados	16
2. Socialinių pedagogų pagalbos mokiniams teikimas nuotoliniu būdu galimybės ir patirtys ...	17
2.1. Tyrimo pristatymas ir organizavimas	17
2.2. Tyrimo rezultatų analizė.....	17
2.3. Tyrimo išvados	20
2.4. Tyrimo rekomendacijos.....	20
3. Nuotolinio darbo priemonės ir jų funkcinės galimybės	21
3.1. Virtualioji mokymosi aplinka.....	21
3.2. Skyriaus išvados	26
4. Virtualios aplinkos, kaip paramos sistemos socialiniams pedagogams projektavimas	27
4.1. Paramos sistemos naudotojų poreikių tyrimas	27
4.1.1. Tyrimo rezultatų analizė	27
4.1.2. Tyrimo rekomendacijos	29
4.1.3. Tyrimo išvados	30
4.2. Virtualios aplinkos, kaip paramos sistemos, leidžiančios pagerinti socialinių pedagogų nuotolinį darbą, funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai	30
4.2.1. Socialinių pedagogų aplinkos, kaip paramos sistemos panaudojimo atvejai	32
4.3. Aplinkos parinkimas paramos sistemai realizuoti	34
4.3.1. Aplinkų palyginimas pagal posistemas. Administravimo posistemė	36
4.3.2. Bendravimo, bendradarbiavimo posistemė.....	36
4.3.3. Nefunkcinių poreikių tenkinimo palyginimas	37
4.3.4. Aplinkų apibendrinimas pagal posistemas	38
4.4. Skyriaus išvados	40
5. Socialinių pedagogų paramos sistemos realizavimas	41
5.1. Sistemos realizavimo eiga.....	41
5.1.1. Socialinių pedagogų aplinkos diegimas ir tvarkymas pagal posistemas	41
5.1.2. Socialinių pedagogų aplinkos administravimas	42
5.1.3. Bendradarbiavimo, turinio dalijimosi veiklų realizavimas	44
5.2. Aplinkos išbandymas ir panaudojimo efektyvumo tyrimas	44
5.2.1. Tyrimo aprašymas rezultatų analizė.....	45
5.2.2. Aplinkos tobulinimas.....	48
5.2.3. Aplinkos taikymas socialinio pedagogo darbe tęstinumas	49
Išvados	50
Literatūros sąrašas	51

Lentelių sąrašas

1 lentelė. SP skirtos aplinkos funkciniai reikalavimai	31
2 lentelė. SP skirtos aplinkos nefunkciniai reikalavimai.....	31
3 lentelė. SP skirtos aplinkos administratoriaus funkcinių galimybių sąrašas	31
4 lentelė. SP skirtos aplinkos dalyvių bendravimo ir bendradarbiavimo funkcinės galimybės	32
5 lentelė. Panaudojimo atvejo „Tvarkyti darbo aplinką“ specifikacija	33
6 lentelė. Panaudojimo atvejo „Rašyti komentarą“ specifikacija	34
7 lentelė. Aplinkų palyginimas	35
8 lentelė. Bendravimo, bendradarbiavimo priemonių ir kitų komponentų įskiepai	35
9 lentelė. SPPS palyginimas pagal administravimo posistemės funkcines specifikacijas	36
10 lentelė. SPPS aplinkų palyginimas pagal bendradarbiavimo posistemės funkcines specifikacijas	36
11 lentelė. SPPS aplinkų palyginimas pagal nefunkcinių poreikių specifikacijas	37

Paveikslų sąrašas

1 pav. Problemų medis.....	15
2 pav. Tikslų medis	16
3 pav. VMA, bendravimo ir bendradarbiavimo bei kitų programų naudojimas SP darbe.....	18
4 pav. Apibendrinta mokymosi aplinkos schema	21
5 pav. „Moodle“ funkcinės galimybės	23
6 pav. „Eduka“ funkcinės galimybės	23
7 pav. „Ms. Teams“ funkcinės galimybės.....	24
8 pav. „Zoom“ funkcinės galimybės.....	25
9 pav. „Google Classroom“ funkcinės galimybės.....	25
10 pav. Ar daug laiko skiriate pasiruošti užsiėmimams su mokiniais.....	28
11 pav. Kam daugiausiai skiriate laiko, kad pasiruošti užsiėmimams su mokiniais.....	28
12 pav. Ar būtų naudinga, turėti laisvai prieinamą skaitmeninį metodinių priemonių rinkinį	29
13 pav. Administravimo posistemės panaudojimo atvejų diagrama	32
14 pav. Bendravimo posistemės panaudojimo atvejų diagrama	33
15 pav. TVS „WordPress“ „Publikuoti įrašą“ navigacijos kelias	37
16 pav. TVS „Wordpress“ įrankio darbinės aplinkos požymių diagrama	38
17 pav. Aplinkos sudedamosios dalys	39
18 pav. Serverio ištekliai.....	40
19 pav. Domeno būseną	40
20 pav. Prisijungimas prie TVS „WordPress“ įrankio.....	41
21 pav. Socialinių pedagogų paramos sistemos pagrindinis langas.....	41
22 pav. Mobilaus telefono rodomas vaizdas	42
23 pav. Skaitmeninio turinio vizualizacija „Elementor“ įskiepiu	42
24 pav. Elektroninio laiško ir trumposios žinutės rašymas	43
25 pav. „ipagalbait“ aplinkos lankytojų aktyvumas.....	44
26 pav. IT žinių vertinimo palyginimas	45
27 pav. Priežastys, dėl kurių lankėsi svetainėje	45
28 pav. Informacijos pateikimo forma	46
29 pav. Svetainės naudingumas	46
30 pav. Medžiagos įkėlimo formatai.....	47
31 pav. Medžiagos įvertinimas	48

Santrumpų ir terminų sąrašas

Santrumpos:

VMA – virtualioji mokymosi aplinka;

TVS – turinio valdymo sistema;

MVS – mokymosi valdymo sistema;

IKT – informacinės komunikacinės technologijos;

IT – informacinės technologijos;

SP – socialinis pedagogas;

ND – nuotolinis darbas;

NSPD – nuotolinis socialinio pedagogo darbas;

SPPS – socialinių pedagogų paramos sistema.

Terminai:

„*Įskiepis* (angl. *plug-in*) – papildomas komponentas, įtaisytas į programą, kompiuterį arba jo įtaisą ir išplečiantis jo galimybes“. Dar gali būti vadinamas programos papildinys [39].

Ivadas

XXI a. mokykla neįsivaizduojama be socialinio pedagogo, kaip ir šiandienis gyvenimas be informacinių technologijų. Švietimo įstaigos: darželiai, progimnazijos, gimnazijos, profesiniai centrai – tapo nuolat besimokančiomis ir besikeičiančiomis organizacijomis. Šiandien socialinis pedagogas kaip ir mokytojas tapo mokinio konsultantu, patarėju ir partneriu, kurio misija – padėti mokiniui [1]. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimas yra neatsiejama kiekvieno pedagogo profesinės veiklos dalis. Tokia nuostata reglamentuojama švietimo dokumentuose: Švietimo įstatyme [2], Vaiko gerovės komisijos veiklos apraše [3], Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos apraše [4] ir kt.

Temos aktualumas. Prieš keletą dešimtmečių, keičiantis švietimo sistemai, įvesta socialinio pedagogo pareigybė. Šių dienų socialiniai pedagogai, vadinamieji švietimo pagalbos specialistai, teikia socialinę pedagoginę pagalbą kartu su kitais švietimo įstaigoje dirbančiais specialistais: psichologais, specialiaisiais pedagogais, logopedais ir kt. Kokybiška kompleksinė pagalba mokiniui grindžiama komandinio darbo principais [5]. Pandeminis laikotarpis pakeitė įprastą švietimo sistemos tvarką, įnešdamas nemažai naujovių. Šiuo laikotarpiu švietimo paslaugos nenustojo veikti, visi turėjo galimybę mokytis ir mokyti. Tik mokymasis vyko kiek neįprastai – nuotoliniu būdu [6]. Mokiniam mokantis nuotoliniu būdu socialinio pedagogo pagalba niekur neišnyksta, tačiau pagalbos teikimo aplinkybės ir galimybės pakoreguoja socialinių pedagogų darbą. Kilo daug klausimų, kokios socialinio pedagogo galimybės dirbti nuotoliniu būdu, kokias virtualias aplinkas, kokį skaitmeninį turinį naudoti, kad teikiama paslauga būtų kokybiška. Socialiniai pedagogai, kaip ir dauguma Lietuvos pedagogų, nebuvo pasiruošę dirbti nuotoliniu būdu. UNESCO atlikto tyrimo duomenimis, nuotolinis mokymas bendrojo ugdymo mokyklose iki COVID-19 pandemijos visame pasaulyje buvo taikomas nesistemiškai, todėl tokiam pasikeitimui nebuvo pasiruošta [7, 18].

Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ [8] teigiama, jog įgyvendinant Besimokančiosios visuomenės koncepciją, svarbu išnaudoti informacinių ryšių technologijų galimybes. Virtualaus mokymosi kontekste besimokančiųjų įgūdžių tobulinimas vyksta naudojant skaitmenines technologijas, kurios įpareigoja socialinį pedagogą prisitaikyti prie naujų mokymo(si) metodų, orientuotų į besimokantįjį. Informacinių technologijų pažanga atveria naujas sinchroninio ir asinchroninio mokymosi galimybes [9].

Nors interneto platybėse galima rasti nemažai skaitmenizuoto mokymosi turinio, skirto socialinio pedagogo darbui ir socialinių įgūdžių ugdymui, tačiau informacijos paieškos užima per daug laiko. Mokymosi turinys nėra susistemintas ar kitaip struktūrizuotas. Lietuvoje socialiniai pedagogai buriasi socialiniame tinkle „Facebook“, tačiau poreikio dalintis susistemintu turiniu, skirtu socialinių įgūdžių ugdymui, yra per mažai. Informacinių technologijų panaudojimo galimybės sudaro sąlygas, kad vienoje vietoje būtų galima rasti ir naudotis skaitmenizuotu turiniu, kuris būtų skirtas socialiniams pedagogams. Svarbu pasirinkti tinkamus informacinių technologijų sprendimus, kad juos būtų nesudėtinga naudoti ir pagerintų nuotolinį socialinio pedagogo darbą.

Sprendžiama problema. Nuotolinio darbo informacinių technologijų taikymas socialinio pedagogo darbe nėra pakankamai efektyvus.

Darbo objektas. Nuotolinis socialinio pedagogo darbas.

Darbo tikslas – suprojektuoti ir sukurti paramos sistemą, pagerinančią nuotolinį socialinio pedagogo darbą.

Darbo uždaviniai:

1. išanalizuoti socialinio pedagogo darbą mokykloje ir pagalbos mokiniams elementus bei technologijų taikymą nuotoliniame socialinio pedagogo darbe;
2. ištirti Kėdainių rajono socialinių pedagogų poreikį kurti paramos sistemą, kuri pagerintų nuotolinių socialinių pedagogų darbą;
3. suprojektuoti aplinką efektyvesniam socialinio pedagogo darbui;
4. realizuoti socialinių pedagogų nuotolinio darbo gerinimo sistemą;
5. įvertinti suprojektuotos paramos sistemos tinkamumą nuotoliniam socialinio pedagogo darbui.

Tyrimo metodai:

1. mokslinės literatūros analizė;
2. kiekybinis tyrimas (anketinės apklausos metodas);
3. kokybinis tyrimas (anketinės apklausos metodas);
4. statistinių duomenų analizė.

Darbo produktas – suprojektuota, sukurta ir išbandyta aplinka kaip paramos sistema, kurioje laisvai prieinamas ir naudojamas struktūrizuotas skaitmeninis mokymosi turinys, skirtas socialiniams ir kitiems įgūdžiams ugdyti.

Darbo rezultatas – sumažėjusios laiko sąnaudas informacijos paieškai internete ir pagerėjęs nuotolinis socialinių pedagogų darbas.

Darbo struktūra.

Darbą sudaro įvadas, penki turinio skyriai, išvados, literatūros sąrašas, priedai. Darbo apimtis – 52 puslapiai su 11 lentelių, 31 paveikslas. Bibliografinį sąrašą sudaro 39 šaltiniai. Darbo pabaigoje pateikta 7 priedai.

Pirmame skyriuje pateikta socialinės pedagogikos samprata, apžvelgti socialinio pedagogo darbo ypatumai mokykloje, technologijų taikymo patirtys ir galimybės.

Antrame skyriuje aprašytas „Socialinių pedagogų pagalbos mokiniams teikimo nuotoliniu būdu galimybės ir patirtys“ tyrimas.

Trečiame skyriuje apžvelgtos nuotolinio darbo priemonės ir jų funkcinės galimybės.

Ketvirtame skyriuje pateikiamos ir aprašomos paramos sistemos projektinės dalys ir realizacijos procesas. Aptartas paramos sistemos naudotojų poreikių tyrimas, projektuojamos aplinkos aprašas, panaudojimo atvejų diagramos, specifikacijos, posistemės, funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai.

Penktame skyriuje aprašyti sukurtos aplinkos kaip paramos sistemos realizavimo eiga ir panaudojimo socialinio pedagogo darbe efektyvumo tyrimas.

Sukurta aplinka kaip paramos sistema yra naudojama LSU Kėdainių „Aušros“ progimnazijoje – gautas diegimo aktas (žr. 7 priedas).

1. Socialinės pedagogikos samprata

Socialinio pedagogo profesijos raidai didelę įtaką turėjo ir tebeturi Lietuvos universitetinės bei aukštosios mokyklos, pradėjusios rengti šiuos specialistus, užsienio šalių patirtis bei šių specialistų rengimo modelių įvairovė, mokyklose susikaupusios socialinės problemos, kurių ignoruoti visuomenė ilgiau nebegali, ir daugybė kitų veiksnių [10]. Lietuvoje apie socialinio pedagogo profesinę pradžią buvo pradėta kalbėti tik nepriklausomoje Lietuvoje, kai 9-ajame dešimtmetyje pradėta įvesti socialinio pedagogo etatus ugdymo įstaigose, priimami valstybės nutarimai, reglamentuojantys socialinio pedagogo veiklą, ir atsiranda mokslinių tyrinėjimų šioje srityje. Vyriausybės nutarimai, reglamentuojantys socialinių pedagogų veiklą, pateikti šiuose dokumentuose: Socialinio pedagogo pareiginė instrukcija [5], Socialinio pedagogo kvalifikaciniai reikalavimai [11], Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001–2005 metų programa [12] ir kt. Mokslinėje literatūroje, autorių teigimu, socialinio pedagogo profesinis diskursas vyksta daugeliu aspektų: 1. Socialinio pedagogo kompetencijos; 2. Socialinio pedagogo funkcijos bendrojo lavinimo mokyklose; 3. Socialinio pedagogo praktinės veiklos problemos; 4. Socialinių pedagogų rengimas Lietuvoje [13].

1.1. Socialinio pedagogo darbo ypatumai mokykloje

Socialinio pedagogo reikšmė mokykloje ypač aktuali šiandieniniu švietimo sistemos reformos laikotarpiu, nes socialiniai pedagogai, siekia padėti vaikams geriau prisitaikyti mokyklos bendruomenėje. Socialiniai pedagogai taiko visas priimtinas ugdymo formas: bendradarbiauja su kitais pedagogais, bendrauja su tėvais ir įvairiomis socialinėmis institucijomis, garantuojančiomis vaikų saugumą, teises ir pareigas, fizinių ir psichologinių poreikių tenkinimą. Socialiniai pedagogai prisideda organizuojant ugdymo procesą, padeda suprasti, kaip vyksta ugdytinio psichosocialinis vystymasis [14]. Šių dienų socialinio pedagogo veiklą nusakyti nėra paprasta, kadangi ji apima daugelį aspektų ir ją apibūdina skirtingi parametrai. Veiklos būdai – nusakomi veiksmažodžiais informuoti, aiškinti, aktyvinti, skatinti, patarti, konsultuoti, planuoti, organizuoti ir kt. Sąveikos objektai, tai yra asmenys, su kuriais socialinis pedagogas dirba arba bendradarbiauja – pavieniai mokiniai, jų grupės, tėvai, mokytojai, klasių vadovai, mokyklų vadovai, vaikų socialinių tarnybų darbuotojai, teritorinės bendruomenės veikėjai ir kt. Socialinės pedagoginės veiklos turiniu (pagalbos poreikių atskleidimas, pozityvios ugdomosios aplinkos kūrimas, deviantiškos elgsenos prevencija bei korekcija, auklėjamosios veiklos organizavimas ir kt. [15, 36]. Socialinio pedagogo pareiginėje instrukcijoje [5] nurodyta, jog jam būtina išklausti vaiko problemas, palaikyti jį ar jo globėjus, būti tarpininku tarp vaiko ir kitų profesionalų, padėti spręsti iškilusius klausimus arba telkti specialistus (institucijas), galinčius padėti sėkmingos socializacijos sunkumų turinčiam vaikui. Todėl socialinio pedagogo veiklos negalima nagrinėti vien iš jo pareigybės, asmens savybių pozicijų: jei vadybinis veiklos aspektas nelemia, tai bent iš esmės turi įtakos socialinio pedagogo darbo turiniui bei jo organizavimui. Remiantis LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. 941 [4], socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi ir mokymąsi mokykloje bei sudaryti prielaidas pozityviai vaiko socializacijai ir pilietiniai brandai. Atsižvelgus į socialinio pedagogo veiklos pobūdį ir darbo specifiką, socialiniam pedagogui kasdienėje veikloje reikia įgyvendinti ir vadybines funkcijas: planuoti, organizuoti, kontroliuoti, vadovauti mokinių socialinio ugdymo procesui mokykloje [35].

Taip pat yra ir naujų socialinio pedagogo vaidmenų mokykloje, vienus iš jų išskiria autorė Giedrė Kvieskienė: konsultavimas – būti mokykloje konsultantu įvairiais su vaiko teisėmis ir jų pažeidinėjimu susijusiais klausimais; vadybinį – kaip labai geras vadybininkas savo veikloje jis turi skirti itin daug

dėmesio pedagoginiam bendravimui; koordinacinį – socialinis pedagogas ugdymo ir kitose vaikų institucijose yra pagrindinis socializacijos proceso koordinatorius ir veikėjas [16, 9 p. 126].

Raimundas Čepukas [17 p. 22] atliktais tyrimų duomenimis išskyrė keletą socialinio pedagogo kompetencijų. Pirmoji kompetencija, tai pagalbos mokiniui organizavimas, kurioje svarbu įvertinti mokinio poreikius ir galimybes. Vienas iš pagalbos organizavimo elementų, tai pagalbos plano sudarymas, atsižvelgiant į svarbiausias sritis pagal nustatytą poreikį. Taip pat svarbu taikyti individualaus darbo su mokiniu metodiką. Organizuoti veiklą taip, kad būtų galima tobulinti nepakankamai išvystytas sritis. Tokiu momentu yra svarbu analizuoti, vertinti veiklos daromą poveikį ir veiksmingumą mokiniui. Antroji kompetencija – veikimo ir socialinio augimo sąlygų sudarymas. Organizuoti mokinių veiklas ir darbą grupėmis, kad padėti plėtoti socialinius, bendravimo, bendradarbiavimo ir kitus įgūdžius. Trečioji kompetencija – darbo su mokinio aplinka organizavimas. Svarbus veiksnys darantys įtaką mokiniui, tai jį supanti aplinka. Todėl yra labai svarbu iširti ir įvertinti jį supančią aplinką, aplinkos daromą įtaką. Bendradarbiauti su kitomis institucijomis, kurios turi santykį su mokiniu ar jo šeima. Atlieka šviečiamąją, prevencinę veiklą, analizuoja darbą su mokiniu. Bendravimas – ketvirtoji kompetencija, kuri ypatingai svarbi socialiniam pedagogui. Tai gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su švietimo pagalbos specialistais ir kitų institucijų atstovais, kurie gali prisidėti prie mokinio pagalbos teikimo. Pagalbos teikimas mokiniui, tai komandinis darbas, kurio metu socialinis pedagogas yra ir organizatorius, ir vadovas. Penktoji kompetencija ypatingai svarbi, tai profesinės veiklos tobulinimas, kuris yra neatsiejamas nuo dabartinės kasdienybės. Socialinis pedagogas tobulina savo darbo įgūdžius ir mokosi naudotis informacinėmis technologijomis.

Išanalizavus autorių teiginius ir charakterizavus socialinio pedagogo darbo pobūdį bei pagalbos elementus mokykloje, apibendrintai galima teigti, kad socialinio pedagogo darbo specifika ir darbinė veikla yra grindžiama tam tikromis funkcijomis ir vaidmenimis. Visa darbinė veikla yra orientuota į vaiko gerovės kūrimą. Veikla skirta socialinių, švietimo ir kitų sąlygų gerinimui. Tai kvalifikuotas specialistas, kuris su kitais švietimo pagalbos specialistais, atlieka įvairias funkcijas, organizuoja, koordinuoja, bei teikia socialinę pedagoginę pagalbą vaikams [14, 37].

1.2. Technologijų taikymo socialinio pedagogo darbe patirtys ir galimybės

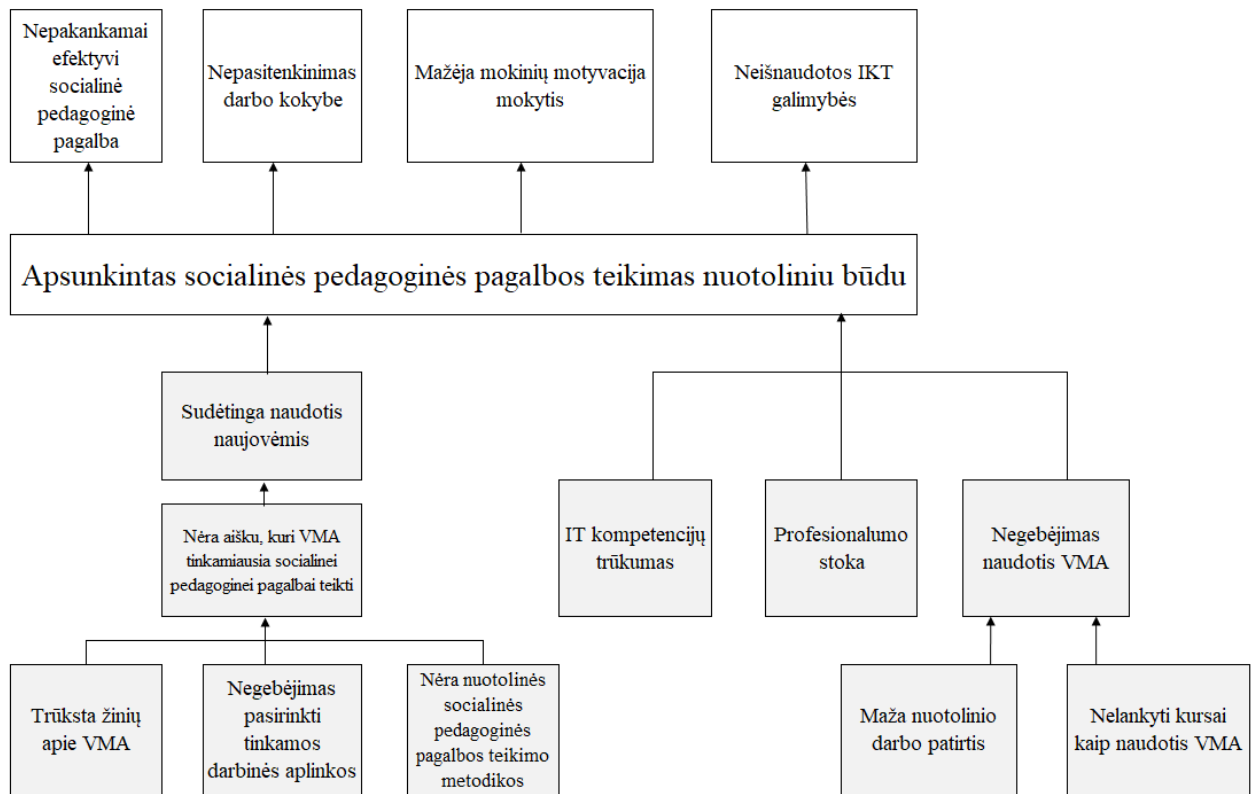
Vienas svarbiausių šių dienų mokyklos uždavinių ir siekių, veiksmingas ir efektyvus mokymosi procesas, kuris lemtų geresnius mokinių mokymosi rezultatus. Norint pasiekti rezultatų ir dirbti kokybiškai, reikalinga vieninga specialistų, mokytojų komanda, kuri nebijotų iššūkių, sistemingai kelti kvalifikaciją, tobulinti darbinius įgūdžius darbui su informacinėmis technologijomis. Socialiniam pedagogui informacinės technologijos, tai darbo priemonė, kuri padeda efektyviai ir kokybiškai atlikti anketavimą, tyrimus, prevencinę veiklą, fiksuoti ir analizuoti ugdomosios veiklos stebėseną ir kt. Informacinės technologijos padidina greitesnę ir efektyvesnę komunikavimą su bendruomene, administracija, mokiniais, mokinių tėvais [10]. Dabartiniame skaitmenizuotame pasaulyje, informacinės technologijos nėra tik kompiuteris ir jame susisteminta informacija bei parengti pranešimai ar atlikti tyrimai ir anketos. Informacinių technologijų naudojimas pasaulyje ir Lietuvoje kelia didesnius reikalavimus dirbančiųjų IT kompetencijai. Šių dienų kontekste, socialinio pedagogo darbas turi būti derinamas su virtualiųjų mokymosi aplinkų naudojimu. Mokytojai prisitaikė ir išvelgia teikiamas galimybes mokant mokinius, naudojant kompiuterius. Patys mokytojai kelia sau reikalavimus, kad jie turi mokėti naudotis informacinėmis technologijomis, todėl socialiniai pedagogai, taip pat turi kelti savo kvalifikaciją ir informacines technologijas naudoti nuotolinės pagalbos teikimui, kai nėra galimybės tiesiogiai bendrauti su vaiku. Mokytojų turimos žinios ir

dalykinės kompetencijos greitai padidėjo per pastaruosius metus [19]. Žinojimas, kad integruoti informacines technologijas į ugdymo procesą yra naudingas, siekiant veiksmingo mokymo mokykloje. Lietuvoje Mokytojo profesijos kompetencijų apraše [20], informacinių komunikacinių technologijų kompetencija aprašyta taip: „Informacinių technologijų naudojimo kompetenciją sudaro mokėjimas ir sugebėjimas: naudoti kompiuterio techninę ir programinę įrangą, pagrindines interneto paslaugas mokymosi procese, rengiant tekstinę ir vaizdinę informaciją; ugdyti mokinių informacinę kultūrą sistemingai plėtojant jų kompiuterinį raštingumą, laikantis etinių ir higieninių darbo su kompiuteriu reikalavimų“. Taip kompetencijos samprata apibrėžia kompiuterinį raštingumą [20 p. 5, 21, 22]. Jeigu socialinis pedagogas turėtų gerus IT įgūdžius ir nuotolinio darbo patirties, prasidėjęs nuotolinis mokymasis nebūtų įvedęs tiek sumaišties į nusistovėjusią socialinio pedagogo darbo kasdienybę. Pagrindinės priežastys, nulemiančios, kodėl socialiniams pedagogams reikalinga nuotolinė socialinės pedagoginės pagalbos paramos sistema ir su kokiomis pasekmėmis susiduria dirbantys nuotoliniu būdu, pavaizduotos problemų medyje (žr. 1 pav.).

Remiantis autorių teigimu, socialinio pedagogo pagrindinė darbo priemonė yra tiesioginis bendravimas su vaiku, tačiau karantinas apribojo tokią galimybę. Todėl socialinių pedagogų pagrindinis darbo uždavinys – užtikrinti, kad ir vaikas, ir kitas šeimos narys (tėvai, globėjai / rūpintojai), būtų informuoti ir žinotų kaip su jais galima susisiekti. Svarbu pateikti teisingą informaciją ir kontaktus. Nacionalinės švietimo agentūros psichologijos skyriaus socialinių pedagogų parengtos rekomendacijos „Socialinio pedagogo vaidmuo nuotolinio ugdymo organizavimo procese“ [23], kuriose aiškiai apibrėžiama kaip turėtų būti organizuojamas socialinio pedagogo veikla karantino laikotarpiu, t. y. nuotolinio būdu.

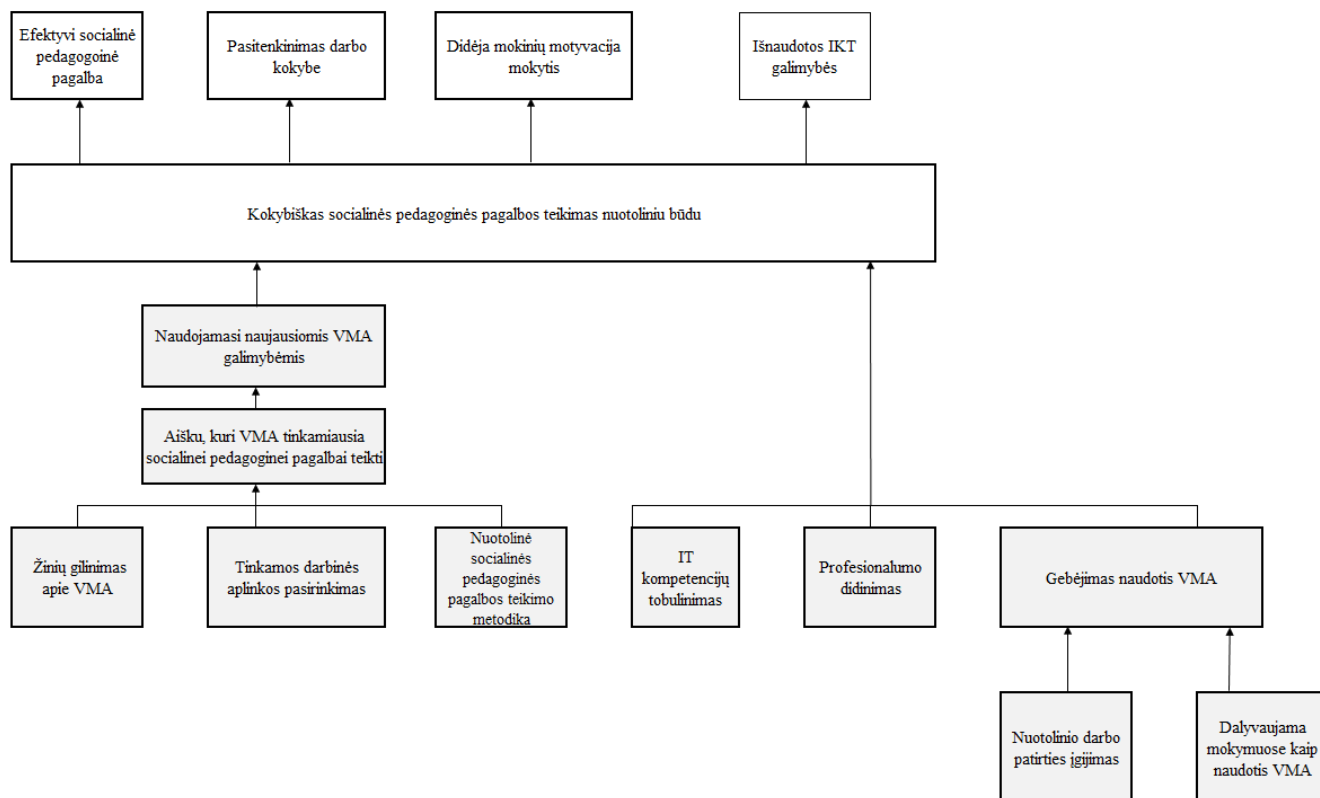
Daroma išvada, kad informacinių technologijų kompetencija yra svarbi neatsižvelgiant į mokymosi būdą: ar mokymosi procesas vyksta tradiciniu, ar nuotoliniu mokymosi būdu. Socialiniams pedagogams svarbu apsibrėžti savo darbo veiklas bei pasirinkti tokias darbo priemones, kurios padėtų ir pagerintų teikiamų paslaugų pasiekiamumą bei jų kokybę, svarbu neatsilikti ir prisitaikyti prie visuomenėje vykstančių procesų. Svarbu, kad SP būtų kompetentingas, galėtų sudominti mokinius IKT naujovėmis ir jų panaudojimo galimybėmis.

Norint išspręsti 1 paveiksle įvardytas problemas, ieškoma galimybių, kad pagerinti nuotolinį socialinių pedagogų darbą. Svarbu atkreipti dėmesį, kad visos įvardytos problemos susietos su informacinių technologijų naudojimu. Atsižvelgiant į problemų medžio priežastis ir pasekmes, galime daryti prielaidas, kas pagerintų socialinio pedagogo nuotolinio darbo kokybę, sudaromas tikslų medis (žr. 2 pav.).

1 pav. Problemų medis

Tikslų medis (žr. 2 pav.) iliustruoja ir nukreipia į galimus problemų sprendimo būdus ir priemones. Šiame darbe nagrinėjamas nuotolinis socialinio pedagogo darbas, kurio pagrindinis tikslas – kokybiškas nuotolinis SP darbas. Nuotolinio darbo kokybei gerinti, turi būti išnaudotos viso galimos IT galimybės, nes nuotolinis darbas neįsivaizduojamas be IKT sprendimų.

2 pav. Tikslų medis

1.3. Skyriaus išvados

1. Atlikus literatūros analizę, nustatyta, kad socialiniam pedagogui informacinės technologijos, tai darbo priemonė, kuri padeda efektyviai ir kokybiškai atlikti anketavimą, tyrimus, prevencinę veiklą, fiksuoti ir analizuoti ugdomosios veiklos stebėseną, tačiau nuotoliniam socialinio pedagogo darbui to nepakanka.

2. Socialinio pedagogo visa darbinė veikla yra orientuota į vaiko gerovės kūrimą (socialinių, švietimo ir kitų sąlygų gerinimą), tai kvalifikuotas specialistas, kuris su kitais švietimo pagalbos specialistais teikia socialinę pedagoginę pagalbą. Nuotolinio mokymosi metu socialinio pedagogo darbinė veikla turi būti labai aiškiai apibrėžta ir laisvai randama mokiniams, tėvams ir mokytojams, esant poreikiui bendrauti, konsultuoti įvairiais ir su mokymusi susijusiais ir kitais klausimais.

Mokslinėje literatūroje socialinio pedagogo darbo pobūdis nagrinėjamas labai plačiai ir įvairiais aspektais, atlikta daug įvairių tyrimų ir pateiktą išvalgų, kaip SP darbo funkcijos pasipildė naujomis, kokios ateities perspektyvos, tačiau nuotolinis SP darbas nėra plačiai tyrinėjamas, todėl šio tyrimo pradžioje yra nagrinėjami pats nuotolinio darbo principai.

2. Socialinių pedagogų pagalbos mokiniams teikimas nuotoliniu būdu galimybės ir patirtys

2.1. Tyrimo pristatymas ir organizavimas

Siekiant išanalizuoti Kėdainių rajono socialinių pedagogų požiūrį į nuotolinį darbą, IT taikymą nuotoliniame darbe, pagalbos teikimo nuotoliniu būdu galimybes ir patirtis buvo atliktas sociologinis tyrimas, taikant internetinės apklausos metodą (žr. 1 priedas). Apklausa sudaryta iš dviejų dalių: įžanga ir pagrindinė dalis. Įžangoje paaiškinta, kam apklausa skirta ir kur bus naudojami duomenys, po įžangos pateikti 28 klausimai, iš kurių visi uždaro tipo, tačiau numatyta vieta nestruktūrizuotiems atsakymams. Klausimai suskirstyti į tris dalis: demografiniai, nustatyti socialinių pedagogų pasirengimą dirbti nuotoliniu būdu ir virtualiųjų, bendravimo, bendradarbiavimo aplinkų naudojimas socialinio pedagogo darbe. Klausimai, skirti nustatyti socialinių pedagogų požiūrį ir ateities perspektyvas dirbti nuotoliniu būdu.

Nuorodą į apklausą socialiniams pedagogams išplatinta per asmeninį elektroninį paštą bei Socialiniai Messenger programėlę. Apklausa buvo platinama 2020 m. gruodžio mėnesį. Iš 24 gavusiųjų anketą atsakymus pateikė 20 respondentų. Duomenims surinkti naudojama apklausk.lt platforma, apdoroti ir pateikti naudojama „MS Office Excel“ programa.

2.2. Tyrimo rezultatų analizė

Apklausos metu gauti atsakymai išanalizuoti, rezultatai detalizuoti. Kėdainių r. socialinių pedagogų, dalyvavusių apklausoje amžiaus pasiskirstymas: 5 socialiniai pedagogai, kurių amžiaus grupė nuo 36–40 metų, 2 socialiniai pedagogai, kurių amžiaus grupė nuo 41–45 metų, 5 socialiniai pedagogai 46–50 metų, daugiausiai dalyvavo 51–55 metų socialiniai pedagogai – 7 ir vienas socialinis pedagogas, kurio amžius yra daugiau nei 56 metai.

Kėdainių rajono socialiniai pedagogai daugiausiai yra įgiję vyr. socialinio pedagogo kvalifikacinę kategoriją – net 60 proc. visų socialinių pedagogų, socialiniai pedagogai neįgiję kvalifikacijos – 15 proc. ir socialiniai pedagogai metodininkai – 25 proc., 40 proc. respondentų nurodė, kad dirba progimnazijoje, 40 proc. – gimnazijoje, 10 proc. – mokykla / darželis, ir po 5 proc. – darželyje ir profesinio rengimo centre.

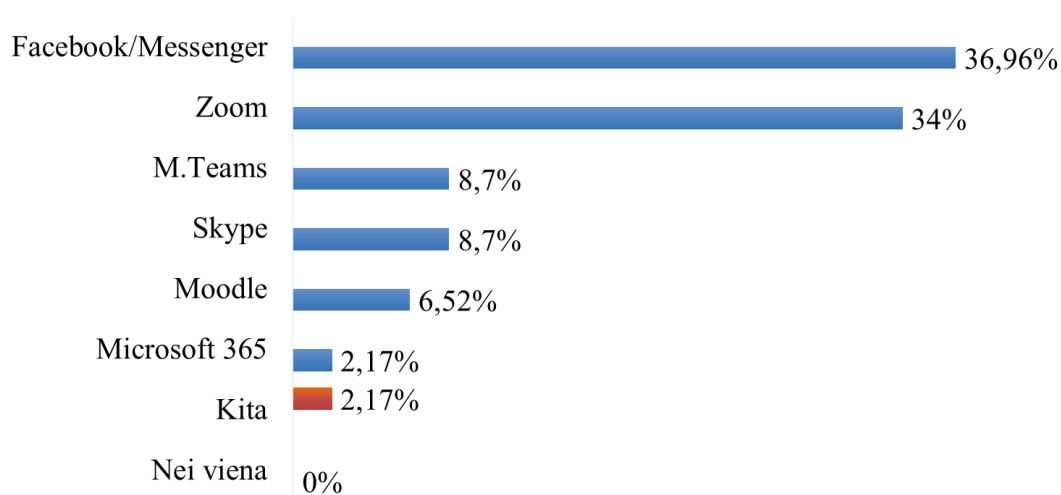
Socialinių pedagogų darbas: bendravimas, bendradarbiavimas, konsultacijos su mokiniais, mokytojais, tėvais, socialinių įgūdžių pamokėlės ir kitos veiklos neatsiejamos nuo šiuolaikinių technologijų. Tačiau ar buvo pasirengę respondentai dirbti nuotoliniu būdu atsakė: 60 proc. – ne, 40 proc. – taip. Reikėtų pastebėti, kad net beveik pusę respondentų į klausimą, ar turi nuotolinio darbo patirties, atsakė: 45 proc. – taip, 45 proc. – ne ir 10 proc. – labai minimaliai. Iš pirmų klausimų susijusių su nuotolinio darbu, galime daryti išvadą, kad ankstesnė nuotolinio darbo patirtis nepadėjo socialiniams pedagogams pasiruošti dirbti nuotoliniu būdu.

Kitas klausimas respondentams nesudaro prielaidos manyti, kad viena iš priežasčių, kodėl socialiniai pedagogai nebuvo pasiruošę darbui nuotoliniu būdu, kaip pavyzdys, kompiuterinių įgūdžių trūkumas, nes respondentų atsakymai apie IT valdymą yra: pakankamai gerai valdo informacines technologijas – 50 proc., gerai – 30 proc. ir 20 proc. – labai gerai.

Kadangi respondentai į ankstesnį klausimą apie pasirengimą dirbti nuotoliu būdu, didžioji dalis atsakė, kad nebuvo pasiruošę dirbti nuotoliniu būdu, to pasėkoje, į klausimą, ar buvo aišku kaip dirbs nuotoliniu būdu, didžioji dalis atsakė: 45 proc. – neaišku, 35 proc. – aišku ir 20 proc. – buvo pasiruošę viskam.

Į klausimą, ar virtualios ir kitos bendradarbiavimo aplinkos yra pritaikytos socialinio pedagogo darbui, respondentai atsakė: 50 proc. – nepilnai pritaikytos, 35 proc. pritaikytos ir 15 proc. nepritaikytos. Kokias virtualias ir kitas bendravimo aplinkas naudoja socialiniai pedagogai savo darbe, respondentų atsakė: kad daugiausiai naudoja „Facebook“ / „Messenger“ programėles – 36,96 proc., „Zoom“ – 34 proc., „Ms. Teams“ – 8,7 proc., „Skype“ – 8,7 proc., „Moodle“ – 6,52 proc. „Microsoft 365“ ir kitos (el. dienynas) po 2,17 proc. Į klausimą, kas lėmė tokį virtualių mokymosi ir bendradarbiavimo aplinkų ir programų pasirinkimą respondentai atsakė: 60,87 proc. – bendras sutarimas darbovietėje, 34,78 proc. – asmeninis parinkimas ir 4,35 proc. – vadovybės sprendimas.

Analizuojant atsakymus susijusius su kokiomis pasirinktomis virtualiomis, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkomis dirba respondentai, negalime nepastebėti, kas galimai lėmė tokį įvairių programų pasirinkimą. Švietimo įstaigos dar nėra priėmusios vieningo sprendimo su kokia virtualia mokymosi ar bendradarbiavimo aplinka vieningai dirbs visi įstaigos darbuotojai, todėl individualūs darbuotojų pasirinkimai lemia tokį įvairių virtualių mokymosi, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkų bei programų pasirinkimą (žr. 3 pav.).

■ Kita (svarbiausia yra tiesioginis bendravimas su mokiniu; tinkamos visos; priklauso ir nuo to, kokios yra mokinių, tėvų, soc. darbuotojų galimybės; priimami visiems tinkantys susitarimai)

3 pav. VMA, bendravimo ir bendradarbiavimo bei kitų programų naudojimas socialinio pedagogo darbe

Į klausimą, kaip manote, kuri virtuali mokymosi ar bendravimo ir bendradarbiavimo aplinka yra tinkamiausia socialinio pedagogo darbui su mokiniais nuotolinio mokymosi metu, respondentai atsakė: 27,91 proc. – „Zoom“, „Facebook“ / „Messenger“ – 20,93 proc., „Ms. Teams“ – 16,28 proc., nei viena – 9,3 proc., „Microsoft 365“ – 6,98 proc., „Moodle“, „Google Classroom“, „Skype“ ir kita – po 4,65 proc. Į klausimą, ar norėtų dirbti tik nuotoliniu būdu, respondentai atsakė: 80,95 proc. – nenorėtų, 9,52 proc. – norėtų ir 9,52 proc. – neturi nuomonės. Respondentai nurodė nuotolinio darbo privalumus ir trūkumus. Privalumai: 35,90 proc. – galimybė pasirinkti tinkamiausią laiką bendravimui su mokiniais, 23,08 proc. – galimybė panaudoti interaktyvias veiklas, 23,08 proc. – galimybė pasiekti visą reikiamą informaciją internete, 20,51 proc. – galimybė dirbti per atstumą, 2,56 proc. – kita (svarbiausia tiesioginis bendravimas). Į klausimą, ar nuotolinis darbas padėjo labiau pažinti IT bei įvairias bendravimo aplinkas, didžioji dalis respondentų atsakė, kad taip – 75 proc. Šio atsakymo rezultatus galima priskirti kaip dar vieną nuotolinio darbo privalumą. Trūkumai: techniniai nesklandumai – 20,27 proc., tik virtualus bendravimas – 18,92 proc., sunku susisiekti su mokiniais (per daug užimti mokiai

kitomis veiklomis) – 17,57 proc., tėvai nesidomi kaip sekasi jų vaikams – 13,51 proc., sunku suvaldyti situaciją – 12,16 proc., reikalingas papildomas inventorių – 9,46 proc., kita (*nėra tiesioginio bendravimo*) – 1,35 proc. Į klausimą, ar nuotoliniu būdu lengviau užmegzti pokalbį su mokiniais, puse respondentų atsakė, kad nelengviau – 50 proc. Šio klausimo atsakymą galima priskirti prie nuotolinio darbo trūkumų.

Iš gautų atsakymų apie nuotolinį darbą ateityje ir jo privalumus bei trūkumus, galima daryti išvadą, kad nuotolinis darbas turi savo privalumų ir trūkumų, ir atsižvelgus į juos, respondentai ateityje nenorėtų dirbti tik nuotoliniu būdu, nes mano, kad socialiniam pedagogui yra svarbus tiesioginis bendravimas su mokiniu.

Į klausimą, ar teikiama socialinio pedagogo pagalba pasiekia mokinius dirbant nuotoliniu būdu, respondentai atsakė: 61,9 proc. – iš dalies, 28,57 proc. – taip ir 9,52 proc. – ne. Respondentai pakankamai kritiškai įvertino savo teikiamą pagalbą mokiniams nuotoliniu būdu, nes didesnė dalis atsakiusių nurodė, kad tik iš dalies jų teikiama pagalba pasiekia mokinius. Taip pat į klausimą, ar patenkinti savo darbo kokybe, respondentai atsakė: 70 proc. – iš dalies, taip – 15 proc., ne – 15 proc. Tačiau į klausimą, ar pagalbos poreikis sumažėjo / padidėjo nuotolinio mokymosi metu, respondentai atsakė: 47,62 proc. – sunku spręsti, 23,81 proc. – nepakito, po 14,29 proc. ir sumažėjo, ir padidėjo. Į klausimą, ar teikiama pagalba mokiniams nuotoliniu būdu yra lygiavertė tiesioginiam bendravimui, respondentai beveik vienbalsei atsakė, kad nelygiavertė – 95 proc. ir 5 proc. – lygiavertė.

Analizuojant socialinio darbo pobūdį, didelis dėmesys yra skiriamas tiesioginiam bendravimui su mokiniu, jo aplinkai, todėl respondentų atsakymai apie nuotolinį darbą yra atitinkami.

Į klausimus, ar nuotolinis darbas apsunkino socialinio pedagogo įprastą darbo režimą ir ar padidėjo / pamažėjo darbo krūvis dirbant nuotoliniu būdu, puse respondentų (50 proc.) atsakė, kad apsunkintas darbo ir padidėjo darbo krūvis, 5 proc. – labai padidėjo darbo krūvis dirbant nuotoliniu būdu.

Į klausimą, ar susiduria su iššūkiais dirbant nuotoliniu būdu, respondentai atsakė: 50 proc. – pasitaiko dažniau nei retai, 40 proc. – retai, ir 10 proc. – dažnai. Pasitaiko, kai technika gali netikėtai sugesti ar sutrikti interneto ryšys ar atsirasti kitiems trikdžiams, kurie ne visada priklauso nuo žmogiškojo faktoriaus.

Į klausimus, koks darbo būdas labiausiai patinka ir labiau pasiteisina socialiniam pedagogui, respondentai atsakė: didžioji dalis respondentų (75 proc.) pasisako už labiausiai patinkantį įprastą darbo būdą ir 85 proc. respondentų, toks darbas (įprastas) labiau pasiteisina.

Apžvelgus respondentų ankstesnius atsakymus, galima daryti išvadą, kad nuotolinis darbas neatstos tiesioginio bendravimo su mokiniu *<norima pajusti tikrą vaiko emociją>* bei jausti pasitenkinimą darbu ir darbo kokybe dirbant įprastu būdu.

Į klausimą, ar jaučiatės nepastebėti, neįvertinti savo įdirbiu, mokinių mokymosi nuotoliniu metu, respondentai atsakė: taip – 25 proc., ne – 30 proc., retai – 25 proc., dažnai – 15 proc. ir kita (socialinio pedagogo darbo neįvertina bet koku mokinių mokymosi metu) – 5 proc. Taip pat į klausimą, ar nuotolinis darbas gali būti alternatyva tradiciniam darbui, respondentų atsakymai pasiskirstė: taip – 35 proc., ne – 50 proc., kita (*nuotolinis darbas nėra pats geriausias; nuotolinis – išėitis atsitikus nenumatytoms aplinkybėms; esant reikalui; iš dalies*) – 15 proc.

2.3. Tyrimo išvados

1. Socialinių pedagogų pagalba mokiniams teikimas nuotoliniu būdu galimybės ir patirtys tyrime dalyvavo 20 Kėdainių rajono socialinių pedagogų. Nustatyta, kad prasidėjus nuotoliniam mokymuisi 60 proc. socialinių pedagogų nebuvo pasiruošę dirbti nuotoliniu būdu, neturėjo išankstinio pasiruošimo, nors dalis atsakusių nurodė, kad turi nuotolinio darbo patirties – 45 proc.
2. Įsibėgėjus nuotoliniam darbui, socialiniai pedagogai nurodė, kokias virtualias, bendravimo ir bendradarbiavimo mokymosi aplinkas naudoja nuotoliniam darbui. Daugiausiai respondentų pasirinko „Zoom“ bendradarbiavimo aplinką – 35 proc. ir „Facebook“ / „Messenger“ programėles – 36,96 proc.
3. Kiekvieno socialinio pedagogo virtualių mokymosi, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkų ir programų pasirinkimas daugiausiai buvo lemiamas bendru sutarimu darbovietėje – 60,87 proc.
4. Apžvelgus keletą VM, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkų ir programų, respondentai nurodė jų privalumus ir trūkumus: galimybė pasirinkti tinkamiausią laiką bendravimui su mokiniu – 35,9 proc. ir techniniai nesklaidumai – 20,27 proc.
5. Socialiniai pedagogai išskyrė tiesioginį bendravimą su mokiniais svarbą. Tyrime nustatyta, jog pagalba nuotoliniu būdu yra nelygiavertė tiesioginiam bendravimui su mokiniais – 95 proc. Vien tik virtualaus ar nuotolinio bendravimo nepakanka – reikalingas realus bendravimas su mokiniais.
6. Remiantis apklausos rezultatais nustatyta, kad įprastas darbo būdas labiausiai patinka ir labiau pasiteisina darbui su mokiniais – 85 proc. Ar galėtų nuotolinis darbas būti alternatyva tradiciniams, respondentai atsakė, kad ne – 50 proc., nes socialinio pedagogo darbe svarbiausia tiesioginis bendravimas su žmogumi.

2.4. Tyrimo rekomendacijos

Atlikus tyrimą ir įvertinus respondentų atsakymus, pateikiamos rekomendacijos socialinių pedagogų darbui gerinti nuotoliniu būdu.

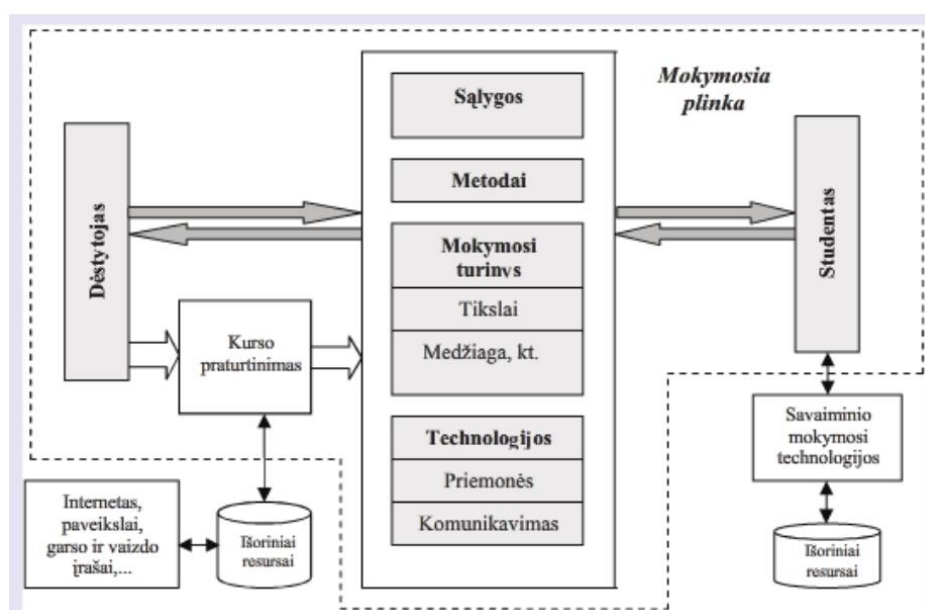
- Tikslinga būtų, kad švietimo įstaigos specialistai individualiai pasirinktų ir nuspęstų, kokios VM, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkos bei programos būtų tinkamiausios jų nuotoliniam darbui su mokiniais.
- Siekiant, kad darbas vyktų sklandžiai, reiktų apmokyti ar suteikti galimybę dalyvauti mokymuose, kaip naudotis ir dirbti su pasirinkta VM, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinka bei programa.
- Rekomenduojama parengti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuotoliniu būdu metodinę priemonę (tinkamiausios VMA), kuri pagerintų socialinių pedagogų darbą.

3. Nuotolinio darbo priemonės ir jų funkcinės galimybės

Pirmoje ir antroje darbo dalyje yra išanalizuoti ir aprašyti socialinio pedagogo darbo ypatumai mokykloje, technologijų taikymo galimybės socialinio pedagogo darbe. Išanalizavus literatūrą ir atlikus tyrimą, paaiškėjo, kad viena iš svarbiausių socialinio pedagogo darbo sudedamųjų yra tiesioginis bendravimas su mokiniais. Mokslinėje literatūroje socialinio pedagogo darbo pobūdis nagrinėjamas labai plačiai ir įvairiais aspektais, atlikta daug įvairių tyrimų ir pateiktą įžvalgų, kaip SP darbo funkcijos pasipildė naujomis, kokios ateities perspektyvos, tačiau NSPD nėra plačiai tyrinėjamas. Todėl trečioje dalyje apžvelgsime nuotolinio darbo priemonių privalumus ir trūkumus, išanalizuosime ar nuotolinio mokymosi metu socialinio pedagogo darbas gali būti kokybiškas ir pakeisti tradicinį darbą.

3.1. Virtualioji mokymosi aplinka

Mokymosi aplinka, ne tik mokyklos klasė, kita edukacinė erdvė ar virtuali mokymosi aplinka, tai mokymosi aplinka – erdvė, kurioje besimokantysis, sąveikaudamas su didesnę patirtį turinčiais individais ir informacijos šaltiniais, įgyja žinių, gebėjimų ir vertybių. Santykis tarp mokinio ir socialinio pedagogo, abipusis susikalbėjimas, pasitikėjimas vienas kitu yra labai svarbus. Užmegzti ryšį su mokiniu ir ryšį išlaikyti pasikeitus įprastoms mokymosi sąlygomis yra iššūkis kiekvienam mokytojui ar socialiniam pedagogui. Tačiau, kad virtualus mokymasis vyktų, taip pat turi būti išpildytos sąlygos, be kurių virtualus mokymasis nevyktų. Virtualusis mokymasis – tai virtualioje erdvėje vystantis mokymosi procesas, kurio būtina sąlyga yra internetas ir kompiuteris [25]. Nepriklausomai ar vyksta įprasta lietuvių kalbos ir literatūros pamoka, matematikos ar socialinio pedagogo užsiėmimas, konsultacija, ir vienu, ir kitu atveju yra dirbama pagal iš anksto numatytą planą. Tai reiškia, kad socialinis pedagogas ruošdamasis užsiėmimui ar konsultacijai, taip pat vadovaujasi užsiėmimo, konsultacijos planu, kuriame yra nurodytas tikslas, uždaviniai, priemonės, metodai, mokymosi turinys ir kt. Taigi, mokymosi aplinka ir kitos sudedamosios dalys, komponentai sudaro bendrą visumą – „Apibendrintą mokymosi aplinką“ (žr. 4 pav.) [26, p. 16].

4 pav. Apibendrinta mokymosi aplinkos schema (Targamadzė, Petrauskienė, 2010)

Tokiu ypatingu, nenumatytu atveju, kai mokymo procesas persikėlė į nuotolinį mokymą ir virtualias erdves, daugumai SP teko keisti savo darbo planus ir į veiklas, užsiėmimus, konsultacijas įtraukti IKT. Nuotolinio mokymosi metu IKT darė didelę įtaką mokymosi proceso pasiruošimui ir perėjimui iš tradicinio mokymosi į nuotolinį. IKT naudojimas užsiėmimo, konsultacijų metu tapo neatsiejama nuotolinio mokymosi proceso dalimi.

Virtualioji mokymosi aplinka (VMA) – tai kompiuterių tinklais ir kitomis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis pagrįsta ugdymo sistema, kurioje vyksta sąveika tarp besimokančiųjų ir mokytojų. Medžiagos pateikimas, mokymosi organizavimas, bendravimas, bendradarbiavimas, žinių patikrinimas, vertinimas ir kt. Virtualioji mokymosi aplinka (VMA) ypatinga tuo, kad leidžia taikyti ir naudoti įvairius mokymosi scenarijus atsižvelgiant į dalyvių, besimokančiųjų poreikius, pritaikyti programines priemones – mokymosi valdymo sistemas (MVS). VMA sukurta mokymuisi ir mokymosi kokybei gerinti, sudaro galimybes mokytis individualiu tempu, pagal poreikius ir galimybes, patogiu laiku ir nepriklausomai nuo vietos. VMA tarpusavyje skiriasi viena nuo kitos tuo, kad gali turėti skirtingas funkcijas, t. y., gali turėti daugiau ar mažiau priemonių mokymo procesui organizuoti [26, 28].

Pagrindinės virtualiosios mokymosi aplinkos funkcijos (parengta pagal „Išmanioji mokykla“ pateiktą medžiagą):

- viena svarbiausių VMA funkcijų – priemonės ugdymo turiniui rengti ir tvarkyti;
- užduočių kūrimas, testų ar apklausų sudarymas ir organizavimas, grįžtamajam ryšiui užtikrinti;
- mokinių mokymosi ir pažangos stebėjimas ir vertinimas;
- bendravimo priemonės (sinchroninės, asinchroninės);
- bendradarbiavimo priemonės;
- asmeninė sritis – profilio informacija;
- naudotojų registracija (skirtingos naudotojų sąsajos ir funkcijos);
- el. mokymosi turinio valdymo priemonės;
- aplinkos sąsajos keitimo priemonės (galimybė naudotojui mokymosi aplinką pritaikyti pagal savo poreikius).

Apibendrinant galima teigti, kad dauguma VMA turi tokias pačias ar labai panašias funkcines galimybes: naudotojų registracija, mokymosi medžiagos pateikimas, užduotys, dalyvių mokymosi proceso, pasiekimų stebėjimas ir pan. Aplinką, kurioje yra sukelta tik mokymosi medžiaga dar negalima vadinti VMA. Vienas svarbiausių kriterijų apibūdinantis VMA – bendravimas, galimybė gauti atgalinį ryšį, refleksiją.

Apžvelgsime keletą VMA ir kitų priemonių, kurios gali būti naudingos ir tinkamos nuotoliniam socialinio pedagogo darbui.

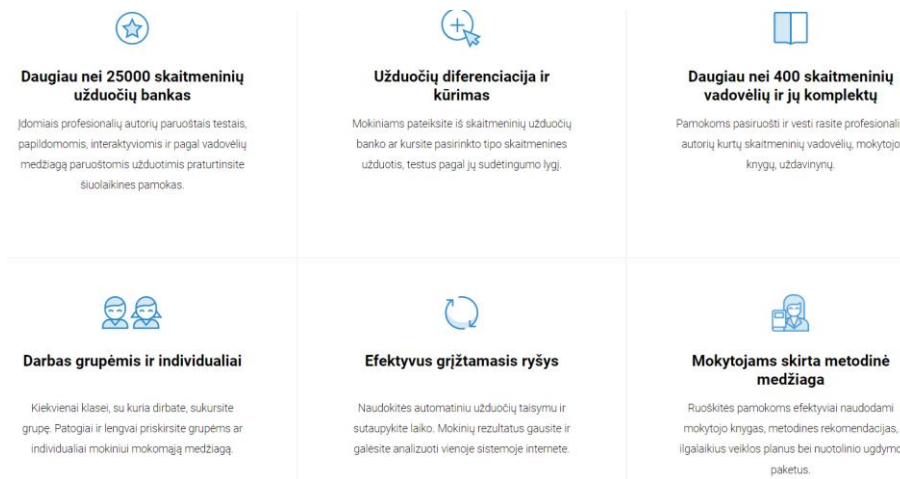
„**Moodle**“ (angl. *Modular Object Oriented Distance Learning Environment*) – modulinė, objektinė nuotolinio mokymosi aplinka. Tai – atvirojo kodo nuotolinio mokymosi valdymo sistema, leidžianti kurti mokymosi procesui skirtas virtualiąsias aplinkas. „Moodle“ suteikia galimybę mokytojams skelbti mokymosi medžiagą, pateikti įvairias užduotis, testus, kurti savikontrolės klausimus, inicijuoti bendravimą ir bendradarbiavimą ir kitas veiklas pasinaudojant siūlomomis „Moodle“ veiklomis ir ištekliais. „Moodle“ turi į besimokantįjį orientuotų priemonių rinkinį ir į bendradarbiavimą orientuota mokymosi aplinka [24]. VMA „Moodle“ turi daug funkcinių galimybių, kurios gali būti pritaikytos nuotoliniam socialinio pedagogo darbui (žr. 5 pav.). Kaip ir dauguma kitų bendravimo,

bendradarbiavimo programų „Moodle“ yra galimybė numatyti susitikimą su mokiniu ir bendrauti tiesiogiai, tokią funkciją atlieka „BigBlueButton“ (BBB) įrankis. „BigBlueButton“ yra atvirojo kodo žiniatinklio konferencijų sistema, skirta mokymuisi nuotoliniu būdu. Tačiau reikėtų paminėti, kad tyrimo rezultatai parodė, kad socialiniai pedagogai VMA „Moodle“ nenaudoja, gal todėl, kad mokinių amžius yra labai įvairus ir patiems mažiausiems ji gali būti per sudėtinga. Taip pat ir socialiniai pedagogai turėtų turėti gerus IT įgūdžius, kad pasiruošti „Moodle“ aplinką naudojimui. Jei mokyklos bendruomenė priimtų vieningą sprendimą naudoti VMA „Moodle“, tuomet būtų didesnė tikimybė, kad socialiniai pedagogai ir kiti švietimo pagalbos specialistai, mokytojai, mokiai būtų apmokyti, kaip naudotis aplinka.

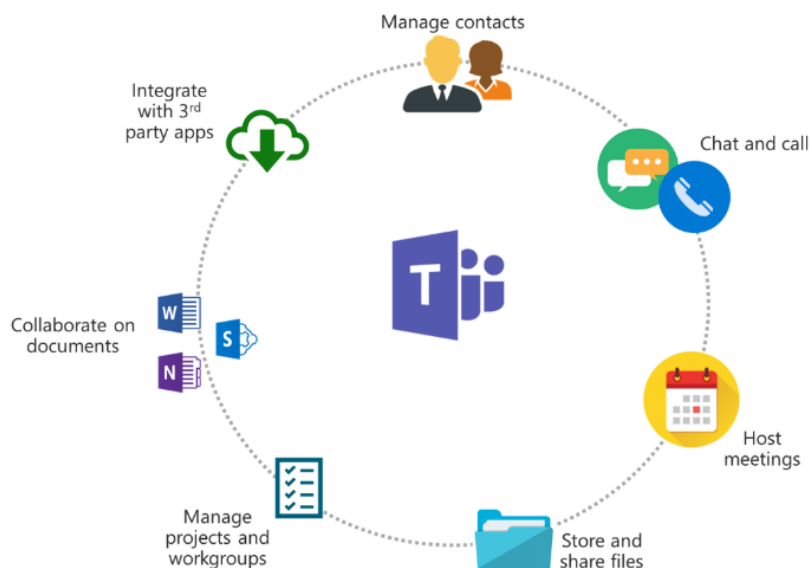
5 pav. „Moodle“ funkcinės galimybės

Kita priemonė, kuri taip pat gali būti tinkama nuotoliniam socialinio pedagogo darbe – „Eduka“. „Eduka“ – nuotoliniam mokymui tinkama mokymo ir mokymosi aplinka, kuri gali pasiūlyti įvairias priemones ir skaitmeninį turinį tiek mokytojams, tiek mokiniams. Prisijungę mokytojai „Edukoje“ gali naudotis skaitmeniniais vadovėliais, skaitmeninėmis užduotimis, testais, metodine medžiaga ir kt. Sukurtos ugdymo priemonės tokios, kurios sudomins, įtrauks mokinius, suteiks žinių ir įgūdžių (žr. 6 pav.) [29]. Tačiau reikėtų paminėti tai, kad „Eduka“ yra mokama mokymo ir mokymosi aplinka. Socialiniam pedagogui išpirkti paskyrą kiekvienam mokiniui būtų labai brangu, tokiu atveju, turėtų prisidėti mokykla.

6 pav. „Eduka“ funkcinės galimybės

„Microsoft 365“ pritaikyta švietimo poreikiams tenkinti aplinka. Ji apima vieną bendravimo ir bendradarbiavimo įrankį „Ms. Teams“. „Ms Teams“ – skaitmeninis centras, vienoje vietoje sujungiantis pokalbius, turinį, užduotis ir programas, leidžiantis kurti gyvybingą mokymosi aplinką: kurti bendradarbiavimo klases, jungtis į profesinio ar konkretaus turinio mokymo bendruomenes (žr. 7 pav.) [30]. Tai priemonė, kuri taip pat gali būti puikiai išnaudojama nuotoliniam socialinio pedagogo darbe. Galimybė susikurti atskiras grupes, susidėlioti medžiagą, dalintis ja ir komentuoti, puikus įrankis nuotoliniam darbui. „Microsoft 365“ vis daugiau suteikia galimybių atnaujindami įrankį ir sukurdami daugiau priemonių įgalinančių tiek mokinius, tiek mokytojus.

7 pav. „Ms. Teams“ funkcinės galimybės

„Zoom“ – vaizdo konferencijos sistema, kuri pagrįsta sinchroninis bendravimu virtualioje erdvėje vaizdu ir garsu tarp dviejų ar daugiau dalyvių. Vaizdo konferencijos metu gali būti siunčiami socialinio pedagogo vaizdas ir garsas, mokomoji medžiaga, naudojamos specializuotos priemonės, apklausos ir kt. (žr. 8 pav.) [31]. Tai taip pat greitai kintantis ir vis daugiau galimybių suteikiantis įrankis. Gali būti puikiai naudojamas nuotoliniam socialinio pedagogo darbe. Skambučiai, susirašinėjimas žinutėmis, suskirstymas į atskirus kambarius gali būti puikiai pritaikomas darbui grupėse ir pan. Galima naudotis interneto naršyklėje arba parsisiuntus programėlę. „Zoom“ populiarė dėl savo labai patogaus programos valdymo ir galimybe sujungti net keliasdešimt žmonių į vieną vaizdo pokalbį be jokios registracijos ar paskyrų kūrimo. Socialiniam pedagogui užtenka pačiam prisiregistruoti prie sistemos ir nusiųsti nuorodą. Paprastas ir aiškus platformos valdymas. Jeigu mokykla nėra užregistruota „Zoom“ sistemoje, tuomet skambučiai turi limitą. Vienas skambutis gali trukti ne ilgiau 40 min., tačiau esant poreikiui pratęsti susitikimą, galima pakartoti skambutį.

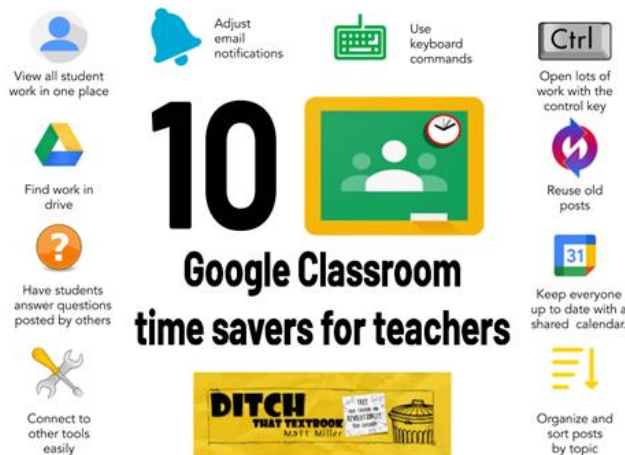

8 pav. „Zoom“ funkcinės galimybės

„Facebook“ / „Messenger“ – tai socialinis tinklas, pokalbių programėlė, kuri suteikia galimybes jungtis į grupes ir nemokamai siųsti, gauti tekstinius, vaizdo, garso pranešimus bei bendrauti tiek sinchroniniu nuotoliniu, tiek asinchroniniu nuotoliniu būdu. Prasidėjus nuotolinio mokymosi laikotarpiui „Facebook“ / „Messenger“ praplėtė savo funkcinės galimybes, kurios ypatingai buvo naudingos ir socialiniams pedagogams, ir mokiniams. Socialiniai pedagogai bendravo su mokiniais, siuntė įvairius informacinius pranešimus, būtent šių programėlių pagalba. Mokiniai greitai prisitaiko ir perpranta socialinius tinkus, jų teikiamas funkcinės galimybes.

„Skype“ – vaizdo konferencijos sistema, kuri veikia panašiu principu kaip „Zoom“. Bendravimas vyksta sinchroniniu būdu, galima siųsti, gauti tekstinius dokumentus, garso, vaizdo pranešimus ir kt.

„Google Classroom“ – *G Suite for Education* dalis, mokymosi valdymo sistema, kuri leidžia skaitmeniniu būdu kurti ir tvarkyti užduotis, taip pat teikti atsiliepimus mokiniams. „Google Classroom“ yra besimokančiųjų ir mokytojų bendradarbiavimo ir bendravimo nemokama aplinka (žr. 9 pav.) [32]. MVS gali puikiai tikti nuotoliniam socialinio pedagogo darbui, tik čia privaloma kiekvienam mokiniui turėti „Google“ paskyrą tam, kad prisijungti prie aplinkos. Jei mokykla naudoja kitą aplinką, gali būti mokiniams per sudėtinga naudotis ne viena, o keliomis aplinkomis. Todėl svarbu pasirinkti tokia bendravimo ir bendradarbiavimo priemonę, kuri neapsunkintų, o palengvintų nuotolinių socialinių pedagogų darbą.

9 pav. „Google Classroom“ funkcinės galimybės

Interaktyvumas su H5P įrankiu. Nuotolinio mokymosi metu, norėdami ugdymo procesą padaryti patrauklesniu ir, kad socialinio pedagogo veiklos nebūtų nuobodžios, daugelis naudoja įvairius informacijos pateikimo būdus: vaizdo, garso įrašus. Įgūdžių įtvirtinimui ar žinių kontrolei pasitelkia testavimo sistemas, žaidybines-mokomąsias programas: „Kahoot“, „Quizizz“, „Wordwall“ ir kt. Vienas iš įrankių, kuris leidžia pateikti mokomąją medžiagą ar atlikti žinių kontrolę kitaip, nei įprasta, tai H5P įrankis [33].

H5P – visiškai nemokamas interaktyvaus turinio kūrimo įrankis. Šiuo įrankiu sukurtus H5P failus lengva publikuoti, pvz.: „Moodle“ aplinkoje, susiejant naudotojo mokymosi rezultatus su VMA įverčių knygele. H5P failus lengva integruoti ir į įvairius tinklalapius, kuriuose įgalintas H5P. H5P galima puikiai naudoti mokomosios medžiagos pateikimui bei įgūdžių įtvirtinimui ir žinių kontrolei. Tai įrankis, kuris tikrai sudomins mokinius ir mokymosi procesą padarys įdomesniu. Interaktyvų turinį galima sukurti naudojant iliustracijas, nuotraukas, animuotus bei interaktyvius elementus, vaizdo įrašus, koliažus. Šis įrankis lankstus ir tinka pačių įvairiausių temų atskleidimui ir skirtingoms mokinių amžiaus grupėms. Veiklos su H5P.

- Viktorina. Tai įvairių tipų klausimų rinkinys, pvz., keli atsakymų pasirinkimai, vilkti ir padėti atsakymą, įrašyti atsakymą į atsakymui skirtas tuščias vietas. Klausimai gali būti naudojami su paveikslėliais ir pan. Taip pat galima pridėti vaizdo įrašų, kurie paleidžiami pabaigoje, kaip refleksija. Vienas vaizdo įrašas už sėkmę, kitas, jei mokinys neišlaiko testo. Tai gali paskatinti besimokančiuosius bandyti dar kartą, jei jiems nepavyks, kad pamatytų sėkmės vaizdo įrašą.
- Interaktyvus vaizdo įrašas. Suteikite vaizdo įrašui interaktyvumo su paaiškinimais, papildomomis nuotraukomis, lentelėmis, perėjimas nuo vienos įrašo dalies prie kitos.
- Interaktyvus skaidrių turinys. Interaktyvios skaidrės, tai skaidrės, kurios prezentacijoms suteikia subtilumo, interaktyvumo. Tokios skaidrės gali būti paruoštos ir su tekstu, paveikslėliu, garso įrašu, ar vaizdo medžiaga. Interaktyvumas atsiskleidžia tuomet, kai žiūrint prezentaciją yra pateikiami atviri, uždari klausimai, klausimai su keliais atsakymų variantais. Skaidrėse gali būti įtrauktas interaktyvus vaizdo įrašas (žiūrint įrašą dalimis yra užduodami klausimai ir pan.).

Apibendrinant galima daryti išvadą, kad nuotolinio mokymosi metu galima atrasti ir naudotis tiek mokiniams, tiek socialiniams pedagogams tinkamą darbinę aplinką. Socialiniam pedagogui svarbu suprasti IKT panaudojimo svarbą mokymo procese ir ją taikyti savo darbinėje veikloje. H5P įrankis taip pat padeda tobulinti IKT įgūdžius ne tik socialiniams pedagogams, bet ir mokiniams. SP turėtų žinoti pagrindines Lietuvos naudingas interneto svetaines, VMA ir kitas priemones, kurios gali būti naudingos socialinio pedagogo darbe [38].

3.2. Skyriaus išvados

1. Mokymosi aplinka, ne tik mokyklos klasė, kita edukacinė erdvė ar virtuali mokymosi aplinka, tai mokymosi aplinka – erdvė, kurioje besimokantysis, sąveikaudamas su didesnę patirtį turinčiais individais ir informacijos šaltiniais, įgyja žinių, gebėjimų ir vertybių. Virtualiam mokymuisi būtina sąlyga – internetas ir ryšio priemonė. Dauguma VMA turi tokias pačias ar labai panašias funkcines galimybes: naudotojų registracija, mokymosi medžiagos pateikimas, užduotys, dalyvių mokymosi proceso, pasiekimų stebėjimas ir pan.

2. Virtualiosios mokymosi, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkos ir programėlės tinkančios nuotoliniam socialinio pedagogo darbui: „Moodle“, „Zoom“, „Eduka“, „Skype“, „Messenger“, „Google Classroom“ ir kt.

4. Virtualios aplinkos, kaip paramos sistemos socialiniams pedagogams projektavimas

Projektuojamos aplinkos, kaip paramos sistemos paskirtis – pagerinti nuotolinį socialinių pedagogų darbą: sumažinti laiko sąnaudas ruošiantis užsiėmimams su mokiniais, dalintis skaitmeniniu mokymo turiniu, patirtimi, idėjomis.

4.1. Paramos sistemos naudotojų poreikių tyrimas

Socialiniai pedagogai intensyviai dirba nuotoliniu būdu teikdami konsultacijas ne tik mokiniams, tėvams, bet ir mokytojams. Konsultacijos, socialinių įgūdžių pamokėlės ir individualūs susitikimai vyksta virtualioje erdvėje. Mažiesiems mokiniams reikia pagalbos ruošiant namų darbus su vyresniais vyksta prevencinė veikla, socialinių įgūdžių pamokos, bendraujama organizuojant ir planuojant įvairius renginius, konkursus. Susitikimų ir užsiėmimų tvarkaraščiai sudaromi atsižvelgiant į mokinių pamokų tvarkaraščius ir socialinio pedagogo darbo dienos užimtumą. Socialiniai pedagogai, teikdami paramą mokyklos bendruomenei, taip pat norėtų gauti pagalbą. Atsižvelgus į socialinių pedagogų padidėjusį darbo krūvį ir poreikį gauti paramą buvo trumpai pristatyta idėja, suprojektuoti ir realizuoti skaitmeniniu turiniu papildytą aplinką, skirtą socialinių ir kitų įgūdžių ugdymui.

Apklausos duomenų rezultatai parodė, kad socialiniai pedagogai naudoja skirtingas bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkas ir programas tiek bendravimui tarpusavyje, tiek su mokyklos bendruomene. Priemonių naudojimo pasirinkimą lėmė švietimo įstaigos vadovų sprendimas. Vienos švietimo įstaigos naudoja „Moodle“, kitos „Edmodo“, „Google Classroom“, „Eduka klasė“, „Ema pratybos“, „Ms. Teams“ aplinką, „Zoom“ ir kt.

Siekiant išsiaiškinti paramos sistemos poreikį Kėdainių r. socialiniams pedagogams buvo atliktas kiekybinis tyrimas. Socialiniams pedagogams trumpai pristatyta idėja. Anketą sudarė 10 klausimų, kuriais siekta išsiaiškinti tiek bendrą informaciją, tiek požiūrį į siūlomą paramą (žr. 2 priedas). Nuoroda į anketą socialiniams pedagogams išplatinta per asmeninį elektroninį pašta bei Socialiniai Messenger programėlę. Apklausą buvo platinama 2021 m. gruodžio mėn. Iš 24 gavusiųjų anketą atsakymus pateikė 20 respondentų. Duomenims surinkti, apdoroti ir pateikti naudojamas „Google Forms“ įrankis.

Socialiniams pedagogams skirta apklausa sudaryta iš dviejų dalių: įžanga, pagrindinė dalis. Įžangoje paaiškinta, kam apklausa skirta ir kur bus naudojami duomenys. Po įžangos pateikti klausimai, iš kurių beveik visi uždaro tipo, tačiau numatyta vieta nestruktūrizuotiems atsakymams. Klausimai suskirstyti į tris dalis: demografiniai klausimai, nustatyti socialinių pedagogų požiūrį ir ateities perspektyvas dirbti nuotoliniu būdu ir poreikį paramai gauti, kad pagerinti nuotolinį socialinio pedagogo darbą.

Iš gautų apklausos duomenų, galima daryti išvadą, kad prasidėjus nuotoliniam darbui, reikalinga socialinio pedagogo pagalba niekur nedingo, o tik dar labiau suaktyvėjo.

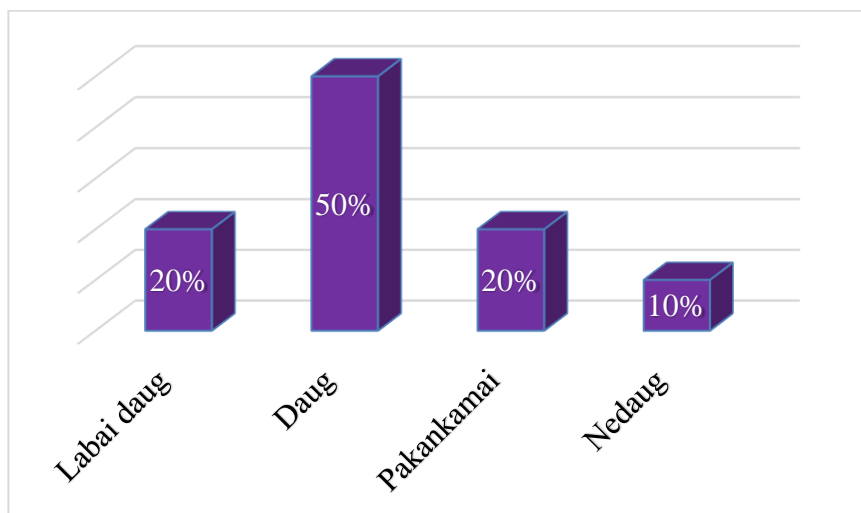
4.1.1. Tyrimo rezultatų analizė

Apklausos metu gauti atsakymai išanalizuoti, rezultatai detalizuoti. Kėdainių r. socialinių pedagogų, dalyvavusių apklausoje amžiaus pasiskirstymas: 1 – iki 30 metų, 3 socialiniai pedagogai, kurių amžiaus grupė nuo 35–40 metų, 3 socialiniai pedagogai, kurių amžiaus grupė nuo 42–46 metų, 5 socialiniai pedagogai 47–51 metų, daugiausiai dalyvavo 51–55 metų socialiniai pedagogai – 7 ir vienas socialinis pedagogas, kurio amžius yra daugiau nei 56 metai.

Atsakant į klausimą, kaip respondentai apibūdintų savo darbo specifiką ir atliekamas darbo funkcijas nurodė, kad tai: bendravimas, bendradarbiavimas, konsultacijos su mokiniais, mokytojais, tėvais,

socialinių įgūdžių pamokėlės, nemokamo maitinimo organizavimas, mokinių kelionės, projektai, prevencinė ir kitos veiklos, kurios yra svarbios ir neatsiejamos nuo šiuolaikinių technologijų.

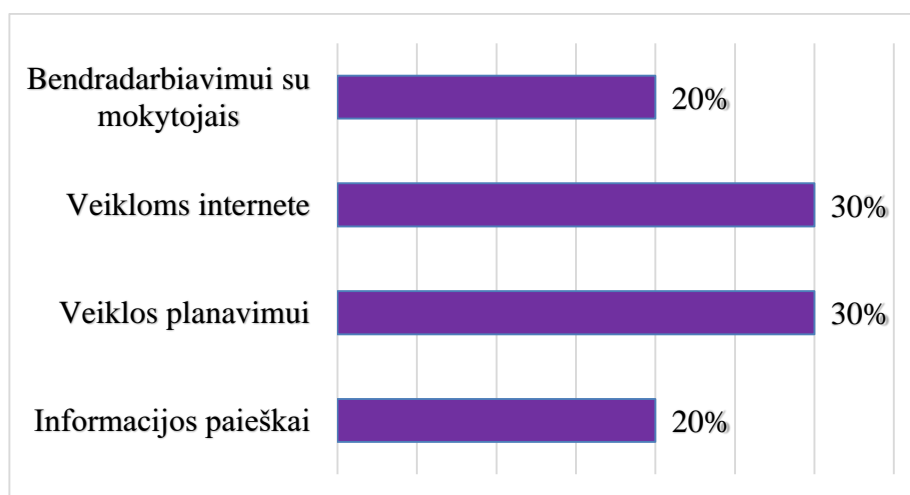
Respondentai į klausimą ar daug laiko skiria pasiruošti užsiėmimams, konsultacijoms, kitoms veikloms ir pamokėlėms atsakė: 20 proc. labai daug, 50 proc. – daug, 20 proc. – pakankamai ir tik 10 proc. atsakė – nedaug (žr. 10 pav.). Žinoma, kiekvienas socialinis pedagogas stengiasi sudominti mokinius, kad užsiėmimai nebūtų nuobodūs, o tam reikia skirti pakankamai laiko pasiruošti.

10 pav. Ar daug laiko skirate pasiruošti užsiėmimams su mokiniais

Į klausimą, ar patenkinti savo nuotolinio darbo kokybe, respondentai atsakė: 70 proc. – iš dalies, taip – 15 proc., ne – 15 proc. Pasikeitus darbo sąlygoms, dauguma socialinių pedagogų nesugrįžta į savo pradinį ritmą, nes mokyklose situacija nepastovi, pasitaiko mokinių, klasių, kurios išėina mokyti į nuotolį, todėl ir socialinių pedagogų darbas nepastovus.

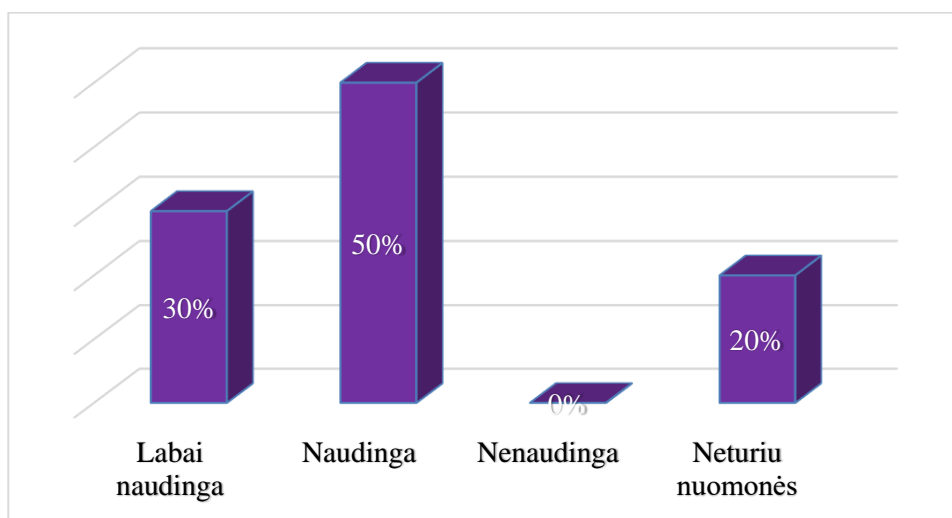
Iš klausimo, kam daugiausiai skirate laiko, kad pasiruošti užsiėmimams su mokiniais atsakymų, akivaizdu, kad visas pasiruošimas yra svarbus, todėl ir pasirinkimai labai panašūs: veiklos planavimui 30 proc., veikloms internete – 30 proc., bendradarbiavimui su mokytojais – 20 proc., informacijos paieškai – 20 proc. (žr. 11 pav.). Svarbu nepamiršti, kad ir mokytojus ar kitus mokyklos bendruomenės narius taip pat galima įtraukti į socialinio pedagogo veiklas, jei jos bus naudingos mokiniams.

11 pav. Kam daugiausiai skirate laiko, kad pasiruošti užsiėmimams su mokiniais

Į klausimą, ar nuotolinis darbas apsunkino socialinio pedagogo įprastą darbo režimą ir ar padidėjo / pamažėjo darbo krūvis dirbant nuotoliniu būdu, dauguma respondentų nurodė, kad darbo krūvis padidėjo – 95 proc. ir labai padidėjo – 5 proc. Socialiniai pedagogai pažymėjo, kad atsirado daug papildomo darbo, kurio įprastomis darbo sąlygomis nebuvo. Labai svarbi yra darbinė atmosfera ir darbo kolektyvas, todėl į klausimą ar savo darbovietėje sulaukiate reikiamos paramos ir palaikymo respondentai atsakė: taip – 30 proc., 50 proc. – ne, iš dalies – 20 proc. Palaikymas, patarimai ir žinojimas, kad esi ne vienas, kad gali kreiptis pagalbos nuteikia darbui, gerai nuotaikai ir gerai atmosferai darbe. Palaikymas yra labai svarbu. Į klausimą *Kokios pagalbos labiausiai trūksta?* Respondentai atsakė: emocinės – 30 proc. IT – 20 proc., metodinės – 60 proc., socialinės – 30 proc. Dauguma socialinių pedagogų informacijos ieško internete, tačiau paieškos laukas labai išsiplečia. Respondentai į klausimą, ar būtų naudinga gauti paramą iš šalies atsakė taip – 100 proc. Akivaizdu, kad socialiniai pedagogai noriai priimtų siūlomą pagalbą iš šalies.

Į klausimą ar būtų naudinga, kad turėtumėte bendrą laisvai pasiekiamą skaitmenizuotą metodinių priemonių rinkinį kartu su kitais socialiniai pedagogais, respondentai atsakė: taip, labai naudinga – 70 proc., naudinga – 30 proc. (žr. 12 pav.).

12 pav. Ar būtų naudinga, turėti laisvai prieinamą skaitmeninių metodinių priemonių rinkinį skirtą socialiniams pedagogams

Esminis klausimas, ar mano siūloma idėja būtų naudinga ir ar ja naudotumėtės, respondentai atsakė: 100 proc. – taip.

4.1.2. Tyrimo rekomendacijos

- sutrumpinti informacijos paieškos „lauką“, t. y. susisteminta informacija vienoje vietoje;
- struktūrizuoti informaciją pagal tematikas ar mokinių amžiaus grupes;
- bendradarbiauti iškilus klausimams;
- skatinti dalintis naudinga informacija;
- įstaigų administracijai palaikyti, padrašinti savo bendruomenės narius, esant poreikiui teikti įvairiapusiškas konsultacijas ir pagalbą;
- organizuoti pasikalbėjimus apie sėkmes ir nesėkmes darbe;
- esant poreikiui teikti profesionalę emocinę-psichologinę pagalbą darbe;
- socialiniams pedagogams nebijoti naujovių, naudoti inovatyvius mokymosi medžiagos pateikimo būdus ir metodus;
- gilinti kompetencijas IT srityje;

- kelti kvalifikaciją;
- metodiniuose susitikimuose bendradarbiauti ir dalinti gerą patirtimi, metodine medžiaga.

4.1.3. Tyrimo išvados

1. Pasiūlytai idėjai suprojektuoti aplinką, kuri būtų skirta socialiniams pedagogams buvo pritarta 100 proc. Socialiniai pedagogai atviri pasiūlymams, priima visą siūlomą pagalbą, kuri galėtų pagerinti nuotolinį socialinio pedagogo darbą.
2. Suprojektuota aplinka būtų orientuota į socialinių pedagogų darbo pobūdį ir specifiką, todėl tematika skirta socialinių ir kitų įgūdžių ugdymui.
3. Bendradarbiavimas ir dalijimasis informacija leidžia pasiruošti veikloms su mokiniais jau išbandytais priemonėmis, kurios išbandytos ir pasiteisino.
4. Pasiruošimas veikloms gali būti trumpesnis ir efektyvesnis, kai reikalinga informacija yra vienoje vietoje, tuomet informacijos paieška bus trumpesnė, susiaurės paieškos „laukas“, sumažės laiko sąnaudos informacijos paieškai.

4.2. Virtualios aplinkos, kaip paramos sistemos, leidžiančios pagerinti socialinių pedagogų nuotolinį darbą, funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai

Virtualios aplinkos, kaip ir socialinės paramos narių poreikiai skirstomi į funkcinių ir nefunkcinius. Kokios virtualios aplinkos bus funkcinės galimybės priklauso nuo naudotojų poreikių. Poreikiai išaiškinti atlikus poreikių tyrimą. Funkciniai poreikiai nurodo, kokie veiksmai ir kada bus atliekami, taip pat jie dar yra grupuojami pagal posistemas.

Projektuojamos aplinkos pagrindinis veikėjas, kuris atsakingas už aplinkos priežiūrą ir informacijos papildymą yra administratorius. Aplinkos svečiai, paramos sistemos naudotojai, kurie gali laisvai lankytis svetainėje, pasiūlyti savo idėjas, metodinę medžiagą, naudingas nuorodas, parašyti pastebėjimus, siųsti užklausas arba dalintis savo patirtimi.

Nefunkciniai reikalavimai yra svarbūs tuo, kad užtikrina funkcinių reikalavimų įgyvendinimą. Svarbu, kad VMA būtų nesudėtinga, paprasta ir patogi naudoti, tokiu atveju reikia atsižvelgti ir į naudotojų turimus IT įgūdžius. Dizainas turi būti patrauklus, paprastas blokų išdėstymas, trumpas navigacijos kelias.

Mobilūs telefonai, planšetiniai kompiuteriai, tai viena iš darbo priemonių, todėl svarbu, kad VMA, kaip paramos sistema turi veikti visose operacinėse sistemose ir prisitaikyti prie skirtingų įrenginių ekranų.

Būsiami sistemos dalyviai: administratorius ir sistemos naudotojas svečio teisėmis. Administratorius – dalyvis, valdantis bendros sistemos parametrus ir jos turinį, turintis visas galimas teises. Svečias – dalyvis be registracijos, t. y. neregistruotas naudotojas, galintis susipažinti su viešai skelbiama informacija, gali atlikti kitus viešai prieinamus veiksmus, pvz.: pasidalinti savo informacija.

1 lentelė. SP skirtos aplinkos funkciniai reikalavimai

Posistemis	Funkcinis reikalavimas	Naudotojas
Administravimas	Sistemos valdymas	Administratorius
	Galimybė keisti sistemos parametrus	
	Aplinkos temos keitimas	
	Dizaino pritaikymas	
	Galimybė valdyti sistemos sudėtį	
	Galimybė keisti sistemos kalbą	
	Galimybė išdėstyti blokus	
	Galimybė peržiūrėti naudotojų aktyvumą	
	Galimybė nustatyti pirmąjį puslapį	
	Galimybė siųsti pranešimą, bendrauti su naudotojais	
Galimybė pasidalinti informacija		
Informacijos kūrimas	Galimybė kurti informacijos kategorijas	Administratorius
	Galimybė pašalinti mokymosi medžiagą	Administratorius, tvarkytojas
	Galimybė atnaujinti informaciją Galimybė įkelti informaciją skirtingais formatais	Visi sistemos naudotojai
Bendravimas ir bendradarbiavimas	Galimybė paskelbti diskusiją (pateikti diskusijos aprašymą, temą) Galimybė kurti vertinimo sistemą	Administratorius
	Galimybė skaityti diskusijos pranešimus, komentarus Galimybė rašyti diskusijoje Galimybė parašyti komentarą	Visi sistemos naudotojai

2 lentelė. SP skirtos aplinkos nefunkciniai reikalavimai

Nefunkcinis reikalavimas	Naudotojas
Prieinama internete	Visiems kurso dalyviams
Pasiekama 24 val. per parą	
Patraukli išvaizda	
Patogus aplinkos valdymas	
Nemokama	
Nesudėtingas medžiagos įkėlimas	

3 lentelė. SP skirtos aplinkos administratoriaus funkcinių galimybių sąrašas

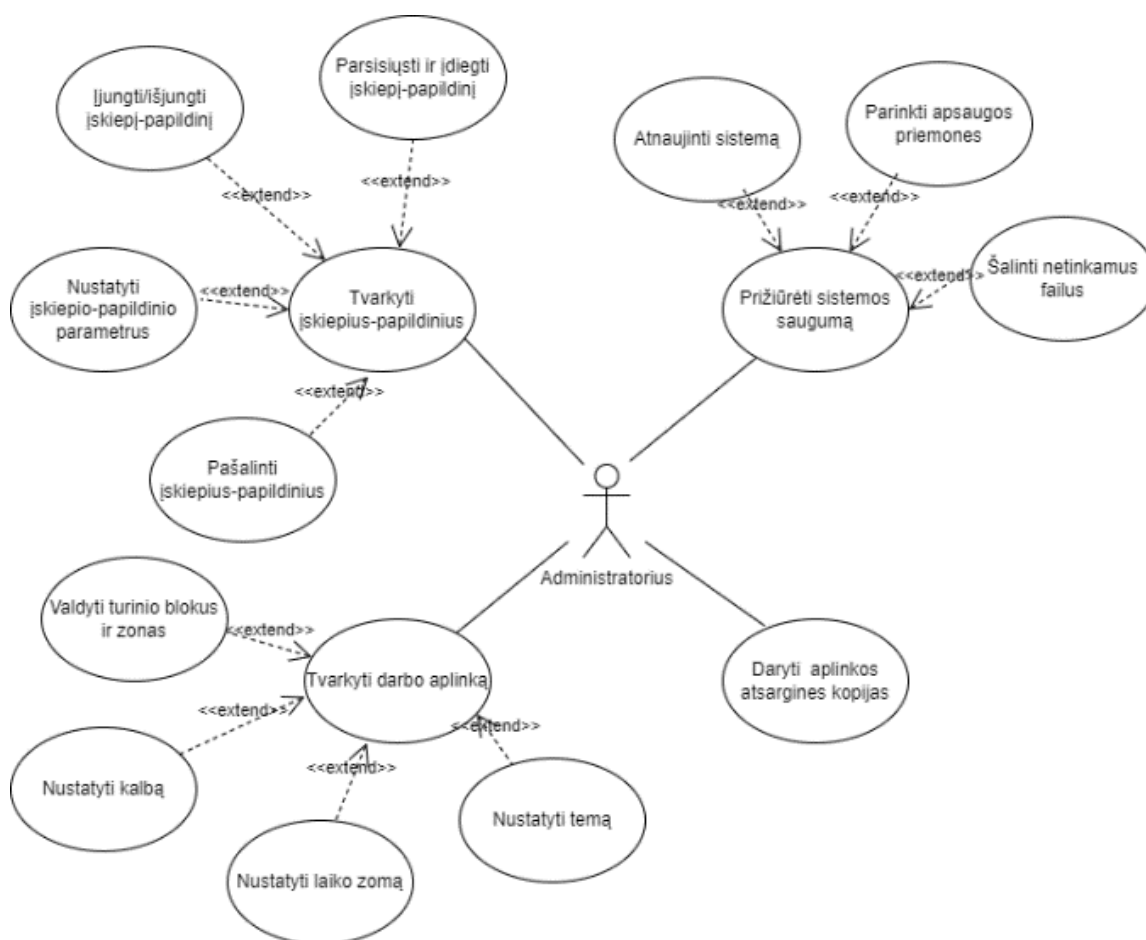
Informacijos blokų valdymas	Administravimo įrankiai
Informacijos kategorijų kūrimas	Sistemos administravimas: pagrindiniai nustatymai, sistemos kalba, pagrindinio puslapio nustatymai
Informacijos atnaujinimas	Išorinių priemonių įgalinimas
	Sistemos dizaino administravimas
	Statistikos peržiūra

4 lentelė. SP skirtos aplinkos dalyvių bendravimo ir bendradarbiavimo funkcinės galimybės

Galima bendrauti su „WordPress“ sistemos lankytojais trumposiomis žinutėmis
Elektroniniais laiškais
Galima sukurti atsiliėpimų skiltį (parašyti komentarą):
<ul style="list-style-type: none"> • galima atsakyti į komentarą • galima įkelti naudingą nuorodą

4.2.1. Socialinių pedagogų aplinkos, kaip paramos sistemos panaudojimo atvejai

Kuriamos aplinkos projektas yra pristatomas detalizuojant pagrindinius panaudojimo atvejus pagal posistemas ir specifikacijas. Kadangi šiame projekte svarbiausias vaidmuo atitenka administratoriui, jam yra keliami funkciniai reikalavimai tvarkyti darbo aplinką, atnaujinti sistemos darbą, įdiegti, pašalinti reikalingus / nereikalingus įskiepius, daryti aplinkos atsargines kopijas ir pan. Administravimo posistemė (žr. 13 pav.). 1 lentelėje yra pateikti panaudojimo atvejo „Tvarkyti darbo aplinką“ specifikacija.

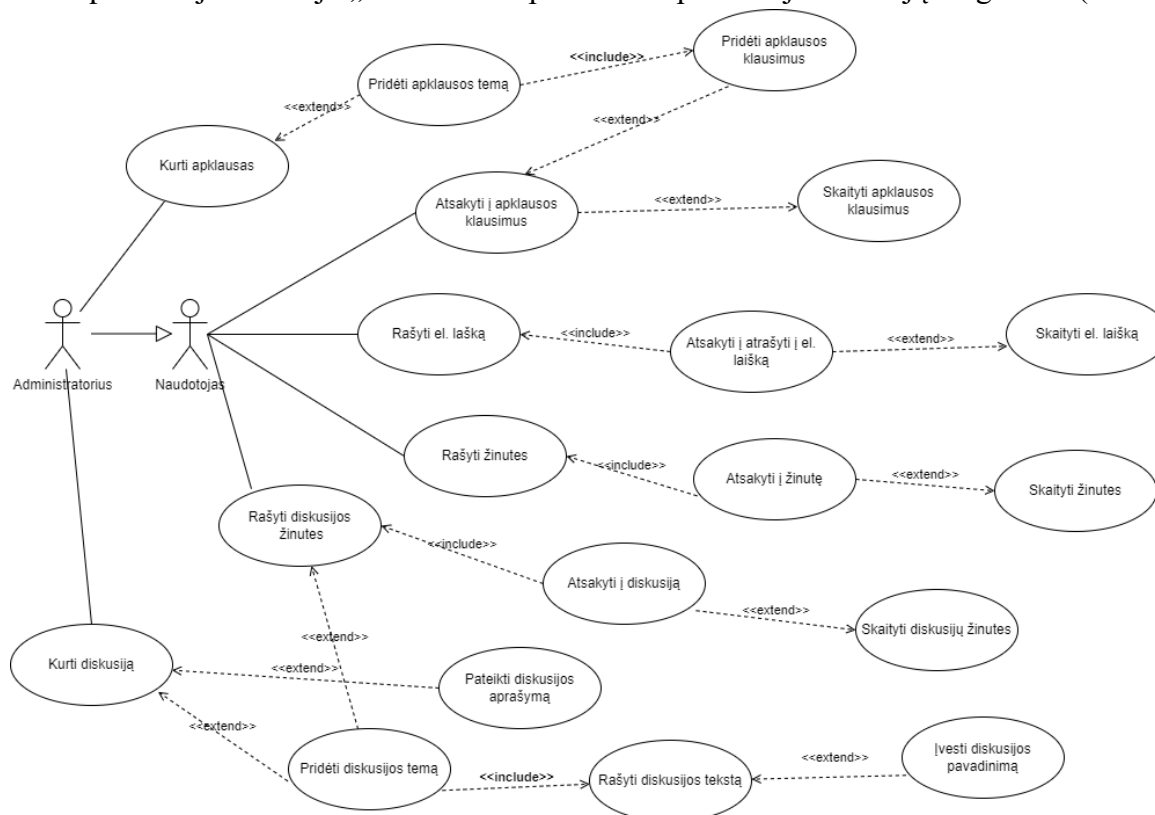

13 pav. Administravimo posistemės panaudojimo atvejų diagrama

5 lentelė. Panaudojimo atvejo „Tvarkyti darbo aplinką“ specifikacija

PA Nr. 1	Tvarkyti darbo aplinką
Tikslas	Parenkant ir nustatant aplinkos parametrus – temą, kalbą, laiką ir kt. – parengti aplinką darbui.
Dalyviai	Administratorius
Ryšiai su kitais PA	Parinkti įskiepius-papildinius
Nefunkciniai reikalavimai	Pakankamas dizaino parinkimas pagal temas
Prieš-sąlyga	Parinkti nustatymai atnaujinami, gaunamas pranešimas apie atnaujintus nustatymus
Sužadavimo sąlyga	Administratorius spusteli aplinkos nustatymų redagavimo nuorodą
Po-sąlyga	Parinkti nustatymai atnaujinami, gaunamas pranešimas apie atnaujintus nustatymus
Pagrindinis scenarijus	Administratorius parenka temą. Administratorius parenka kalbą. Administratorius parenka laiko zoną. Administratorius sukuria turinio blokus ir zonas. Administratorius spusteli mygtuką „Atnaujinti“. Sistema atnaujina parinktus nustatymus ir atsinaujina.
Alternatyvūs scenarijai	Nepavyksta parinkti ir atnaujinti aplinkos temos, kalbos, laiko zonos ir kt. Gaunamas pranešimas apie klaidą. Kartojamas veiksmas.

Vienas iš svarbiausių aplinkos elementų yra dalyvių komunikacija, todėl „Bendravimo posistemei“ keliami funkciniai reikalavimai: kurti diskusijos ir forumo temas, atsakyti į forumo žinutes, rašyti forumo žinutės tekstą. Galimybė dalintis informacija, klausti, dalyvauti diskusijose, rašyti žinutes. Pateikiama panaudojimo atvejo „Bendravimo posistemės panaudojimo atvejų diagrama“ (žr. 14 pav.).

14 pav. Bendravimo posistemės panaudojimo atvejų diagrama

6 lentelė. Panaudojimo atvejo „Rašyti komentarą“ specifikacija

PA Nr. 2	Rašyti komentarą
Tikslas	Perskaičius informaciją palikti atsiliepiamą, t. y. rašyti komentarą.
Dalyviai	Administratorius, naudotojai
Ryšiai su kitais PA	Skaityti komentarą
Nefunkciniai reikalavimai	Paprastas, aiškus ir trumpas navigacijos kelias naudotojui
Prieš-sąlyga	Naudotojas skaitymo režime
Sužadinimo sąlygą	Naudotojas susiranda dominančią informaciją
Po-sąlyga	Komentaras išsaugomas ir publikuojamas aplinkoje
Pagrindinis scenarijus	Naudotojas skaito informaciją Naudotojos gali rašyti komentarą Naudotojo komentaras išsaugomas ir publikuojamas
Alternatyvūs scenarijai	Nepavyksta išsaugoti komentaro. Gaunamas pranešimas apie klaidą. Kartojamas veiksmas.

4.3. Aplinkos parinkimas paramos sistemai realizuoti

Socialinių pedagogų paramos sistemos projektavimas buvo atliekamas lyginant keturias aplinkas: VMA „Moodle“, TVS „WordPress“, MVS „Google Sites“, „Microsoft SharePoint“. Aplinkos pasirinkimą lėmė sistemų ir programinių priemonių funkciniai, nefunkciniai reikalavimai ir galimybės. TVS „WordPress“ įrankio valdymo skydelio ontologija (4 priedas).

Virtuali mokymosi aplinka – skirta tenkinti jos naudotojų, mokymosi proceso dalyvių poreikius [34]. Jei dalyvio poreikiai yra tenkinami, tikėtina, kad ugdymo procesas bus sėkmingas. Svarbu sudaryti naudotojų poreikių sąrašą ir išbandyti kuo daugiau sistemų, kad būtų galima nuspręsti ir parinkti, kuri VMA geriausiai atitinka naudotojų poreikius. Šių dienų kontekste aplinkų pasirinkimas labai platus: įprastų socialinių tinklų grupės ir aplinkos realizuotos sudėtinga programine įranga. Nustatyti naudotojų poreikius galima atlikus naudotojų poreikių tyrimą, gautų duomenų ir literatūros analizę. Bet kurios VMA funkcijos yra numatomos jos naudotojų poreikiams tenkinti. Dažniausiai VMA naudotojų poreikis išreiškiamas funkciniais reikalavimais. Kai kurie poreikiai yra susiję tik su VMA savybėmis – nefunkciniai reikalavimai. Virtualiosios mokymosi aplinkos funkcionalumas padeda parinkti sistemą virtualiai mokymosi aplinkai realizuoti, todėl palyginimui atrinktos keturios skirtingos aplinkos (žr. 7 lentelė.). Apžvelgti keli galimi VMA parinkimai pagal funkcinis, nefunkcinis reikalavimus, posistemes (žr. Nr. 1-4 lentelės).

7 lentelė. Aplinkų palyginimas

Aplinka	Kaina	Atvira / uždara	Registracija	Lokalizacija	Turinio pateikimas skirtingais formatais	Interaktyvumas	Bendradarbiavimas	Įskiepai
VMA „Moodle“	Sistema nemokama, išskyrus domeną ir aplinkos saugojimas	Atvira	Būtina	Dalinai verčiama į lietuvių kalbą	Yra	Yra galimybė įdiegti įskiepi H5P ir kt.	Yra	Yra
TVS „WordPress“	Sistema nemokama, išskyrus domeną ir aplinkos saugojimas	Atvira	Nebūtina	Dalinai verčiama į lietuvių kalbą	Yra	Yra galimybė įdiegti įskiepi H5P ir kt.	Yra	Yra
„Google Sites“	Nemokama	Atvira	Būtina	Verčiama į lietuvių kalbą	Yra	Naudojant nuorodas į kitus išteklius	Yra	Nėra
„Microsoft SharePoint“	Nemokama	Atvira	Būtina	Dalinai verčiama į lietuvių kalbą	Yra	Naudojant nuorodas į kitus išteklius	Yra	Nėra

Kriterijus, kuris paramos sistemos naudotojams yra svarbus tai, kad aplinka būtų nemokama ir laisvai pasiekama be jokio reikalavimo suvesti prisijungimo duomenis (el. paštas, slaptažodis). Palyginus šias keturias aplinkas, galima daryti išvadą, kad visos aplinkos tinkamos VMA kūrimui, tačiau IT aplinka – tik dalis sprendimo. Aplinka yra sudaryta iš atskirų sudedamųjų, kaip pvz. įskiepai, kurių parinkimas nulemia aplinkos funkcionalumą, pritaikant ją prie naudotojų poreikių. Todėl dėmesys ir pirmenybė teikiama toms aplinkoms, kurios turi galimybę įdiegti įskiepius. Šiuo atveju, tik dvi aplinkos turi galimybę įdiegti įskiepius, tačiau tik viena aplinka galima laisvai naudotis be jokių papildomų registracijų (žr. lentelė Nr. 7).

Taip pat, viena iš pagrindinių VMA sudedamųjų – grįžtamasis ryšys (diskusijų forumai, pokalbių kambariai, žinučių sistema, užklauso, apklauso ir pan. (žr. lentelė Nr. 8).

8 lentelė. Bendravimo, bendradarbiavimo priemonių ir kitų komponentų įskiepai

	Bendravimo forma	Įskiepai-papildiniai	
		VMA „Moodle“	TVS „WordPress“
Bendravimo priemonės	Žinučių sistema	„jmail“, „MoodleMobile“	„Smartsupp“
	Apklauso	„ipal“, „Poll“	„Poll Maker“
	El. laiškas	MoodleMobile text messages	„Contact form“
	Diskusijų forumas	„Open Forum“, „Forum Aggregator“	„wpForo Forum“, „bbPress“
	Dokumentų įkėlimas	„Open Forum“, „Forum Aggregator“ „File drag & drop“	„wpForo Forum“, „bbPress“ „File Upload“
	Dokumentų formatai	Pdf, docx, ppt, url, jpg, png	Pdf, docx, ppt, url, jpg, png

8 lentelėje apžvelgta tik mažoji dalis (bendravimo, bendradarbiavimo) galimų įskiepių integravimas į aplinkas, todėl galima daryti išvadą, kad aplinkos turi daug panašumo. Kiekviena aplinka turi jai pritaikytus įskiepius. IT srities nauji technologiniai sprendimai atsiranda labai greitai dėl spartaus tempo, todėl jei vienas ar kitas įskiepis gali atrodyti labai geras ir funkcionalus, kitą dieną gali atsirasti geresnis ir t.t.

4.3.1. Aplinkų palyginimas pagal posistemės. Administravimo posistemė

VMA „Moodle“, TVS „WordPress“, MVS „Google Sites“, „Microsoft SharePoint“ aplinkos turi visas reikalingas administravimo posistemės funkcijas (žr. lentelė Nr. 9). Norint įdiegti VMA „Moodle“, TVS „WordPress“, reikalingas serveris su visa programine įranga arba virtualiosios aplinkos saugojimo serveryje mokama paslauga. MVS Google Sites, „Microsoft SharePoint“ yra struktūrizuotas wiki ir tinklapių kūrimo įrankis, kurį siūlo ir rekomenduoja nemokamai naudoti „Google“ ir Microsoft Office.

9 lentelė. SPPS palyginimas pagal administravimo posistemės funkcines specifikacijas

Pagrindinės posistemės funkcinės specifikacijos	VMA „Moodle“	TVS „WordPress“	Google Sites	„Microsoft SharePoint“
Sistemos įdiegimas	+	+	-	-
Aplinkos parengimas darbui	+	+	+	+
Dalyvių administravimas	+	+	+	+
Dalyvių teisių priskyrimas	+	+	+	+
Sistemos atnaujinimas	+	+	+	+
Papildomų įtaisų/blokų įtraukimas	+	+	+	+
Papildinių diegimas	+	+	-	-
Sistemos saugumo užtikrinimas	+	+	+	+
Sistemos atsarginė kopija	+	+	+	+

4.3.2. Bendravimo, bendradarbiavimo posistemė

Palyginus keturias aplinkas (žr. 10 lentelė), išaiškėjo, kad visos aplinkos turi visas reikalingas bendradarbiavimo posistemės funkcijas. Visose aplinkose yra galimybė suteikti naudotojams skirtingas teises ir apriboti skirtingas veiklas.

10 lentelė. SPPS aplinkų palyginimas pagal bendradarbiavimo posistemės funkcines specifikacijas

Pagrindinės posistemės funkcinės specifikacijos	VMA „Moodle“	TVS „WordPress“	„Google Sites“	„Microsoft SharePoint“
Siųsti žinutes	+	+	reikalingas papildomas įrankis	reikalingas papildomas įrankis
Diskutuoti forumuose	+	+	reikalingas papildomas įrankis	reikalingas papildomas įrankis
Stebėti dalyvių aktyvumą	+	+	+	+
Rašyti atsiliepimus	+	+	+	+
Elektroniniais laiškais	+	+	+	+
Atmesti netinkamą turinį	+	+	+	+

4.3.3. Nefunkcinių poreikių tenkinimo palyginimas

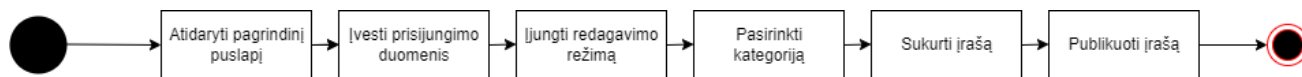
Atsižvelgiant į socialinių pedagogų poreikius ir gebėjimą naudotis IKT, buvo išskirti šie pagrindiniai nefunkciniai reikalavimai VMA, TVS ir MVS: naudotojo sąsajos paprastumas, nesudėtingas elementų išdėstymas, prisitaikymas prie įvairių ekrano išmatavimų, nemokama prieiga bei saugumas. Atlikus aplinkų palyginimą pagal nefunkcinių poreikių tenkinimą, išskirti pagrindiniai jų skirtumai ir panašumai 11 lentelėje.

11 lentelė. SPSS aplinkų palyginimas pagal nefunkcinių poreikių specifikacijas

Nefunkciniai reikalavimai	VMA „Moodle“	VMA „WordPress“	„Google Sites“	„Microsoft SharePoint“
Aiški navigacija	-	+	+	+
Temų pasirinkimas (3 ir daugiau)	+	+	+	+
Turinio blokų išdėstymas	-	+	+	+
Tinka naudoti visose operacinėse sistemos	+	+	+	+
Adaptyvi mobiliems įrenginiams	+	+	+	+
Nemokama (išskyrus VMA saugojimo serveryje paslaugas)	+ -	+ -	+	+
Registracija	+	-	+	+
Pasiekama 24 val. per parą	+	+	+	+

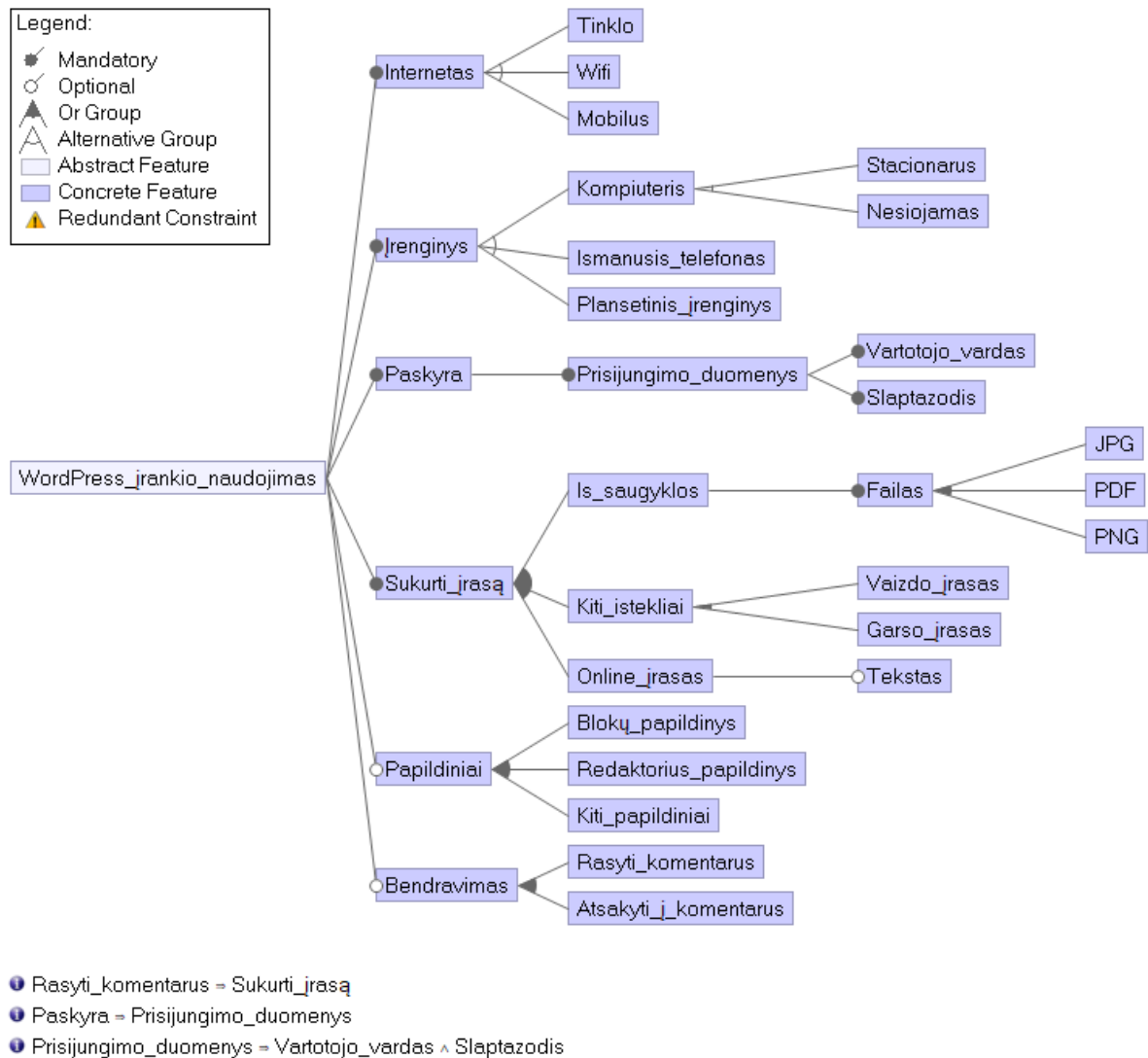
Iš aptariamų ir analizuojamų aplinkų TVS „WordPress“ išsiskiria ypatingai plačiu temų pasirinkimu (temos susiskirstytos pagal sritis). Taip pat, TVS „WordPress“ turi daugiau galimybių išdėstyti turinio blokus (įdiegus papildomus įskiepius), o kitų aplinkų daugiau ribotas. TVS „WordPress“ naudotojams nekeliami jokie registracijos reikalavimai, todėl aplinkos naudojimas yra patogesnis. Apžvelgus ir išanalizavus TVS „WordPress“ administravimo funkcines galimybes, TVS „WordPress“ galima realizuoti ir pritaikyti įvairiems poreikiams tenkinti. TVS suteikia galimybę mokytis ir mokyti, naudojantis patalpintu skaitmeniniu turiniu.

Kadangi šiame projekte pagrindinis vaidmuo tenka administratoriui, jis pildo ir atnauja informaciją, o SP esant poreikiui dalinasi skaitmeniniu turiniu siųsdami informaciją administratoriui. Tokiu atveju administratoriui yra labai svarbios laiko sąnaudos (ypatingai esant dideliame informacijos sraute), t. y. įrašo publikavimo „kelias“. TVS „WordPress“, leidžiančios pagerinti socialinių pedagogų darbą nuotoliniu būdu sistemos veiklos diagrama „Publikuoti įrašą“ navigacijos kelias yra nesudėtingas ir trumpas (žr. 15 pav.), taip pat atvaizduotas kontekstiniame grafe (priedas 5), požymių diagrama (priedas 6).

15 pav. TVS „WordPress“ „Publikuoti įrašą“ navigacijos kelias

Visas TVS „WordPress“ įrankio naudojimas taip pat yra nesudėtingas. Įrankio naudojimas atvaizduojamas požymių diagramoje (žr. 16 pav.).

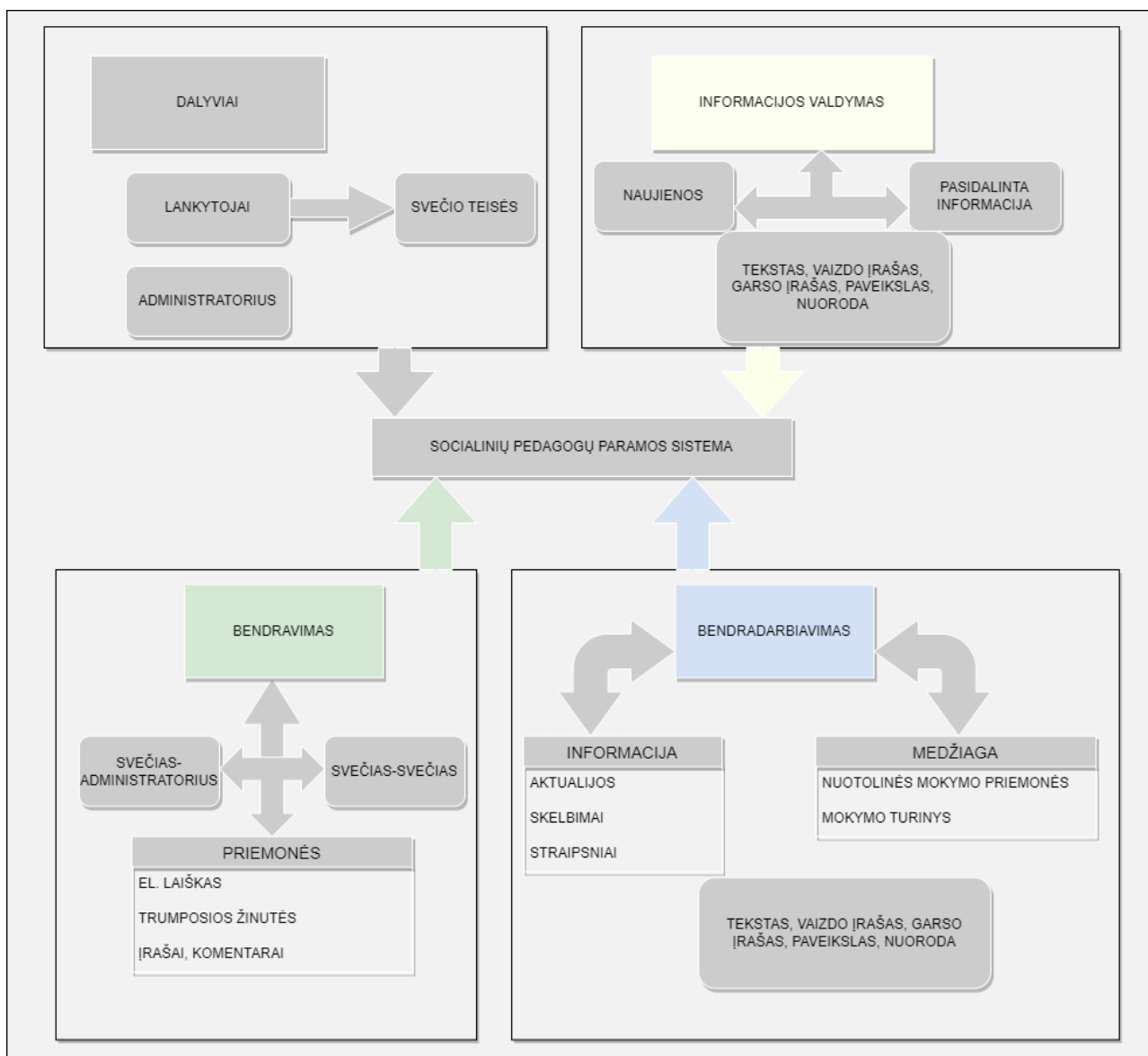

16 pav. TVS „WordPress“ įrankio darbinės aplinkos požymių diagrama

4.3.4. Aplinkų apibendrinimas pagal posistemas

Lyginant funkcines VMA „Moodle“, TVS „WordPress“ ir MVS „Google Sites“, „Microsoft SharePoint“ aplinkos galimybes, labai didelių skirtumų nėra, jei būtent yra lyginamos jau minėtos funkcijos ir galimybės. Tačiau, reikėtų pabrėžti tai, kad tik VMA „Moodle“, TVS „WordPress“ turi galimybę įskiepiams, kurie gali praplėsti aplinkos funkcines ir nefunkcines galimybes. MVS „Google Sites“ ir „Microsoft SharePoint“, tokių galimybių, kaip įskiepių įdiegimas neturi, o tai galėtų būti didelis minusas aplinkai. Dar reikėtų pabrėžti ir tai, kad naudotojui, norit naudotis mano išvardintomis virtualiomis mokymosi aplinkomis, reikia turėti susikūrus el. pašto paskyrą, o TVS „WordPress“ įrankis nieko nereikalauja (svečio teisėmis). Kadangi realizuojama paramos sistema nieko nereikalauja iš naudotojų, kad jie galėtų laisvai lankytis svetainėje, nuspręsta paramos sistemą SP realizuoti su TVS „WordPress“.

Paramos sistemos socialiniams pedagogams sudedamosios dalys (žr. 17 pav.).

17 pav. SPPR sudedamosios dalys

Priemonė orientuota į dalyvius – socialinius pedagogus. Aplinkoje yra numatyti atskiri elementai, kategorijos: kalendorius, naujienos, nuotolinis mokymas (VMA), skaitmeninės metodinės priemonės, naudingos nuorodos ir galimybė pasidalinti savo metodine medžiaga. Kėdainių miesto ir rajono SP dar neturi tokio susisteminto įrankio, kur būtų sukelta visiems SP tinkama metodinė medžiaga, kuri palengvintų nuotolinį socialinių pedagogų darbą.

Pagrindinis pagalbos socialiniams pedagogams tikslas – pasiūlyti paramą, kad nuotolinio mokymo ir mokymosi pasiruošimo procesas būtų greitesnis, lengvesnis, siekiant pagerinti socialinių pedagogų darbo kokybę. Pasinaudojant paramą, suteikti galimybę jausti pasitenkinimą ir palankų požiūrį į savo darbą. Paruošti naudojimui struktūrizuotą skaitmeninio turinio medžiagą, skirtą socialinių ir kitų įgūdžių ugdymui. Taip pat skatinti bendradarbiauti ir dalintis naudinga informacija, gerą patirtimi. veiklos organizuojamos atsižvelgus į mokymosi būdą: nuotolinis, tradicinis mokymas. Tradicinis mokymas dažniausiai jau turi savo metodiką, kuri yra pildoma ir atnaujinama, tačiau nuotolinio darbo metodikai reikia viso skaitmeninio turinio, daugiau interaktyvumo, žaidybinių elementų. Atsižvelgus

į mokinių įsitraukimą ir neįsitraukimą į veiklas, būtina keisti priemones į interaktyvias veiklas, kad mokiniui būtų įdomu ir įsitrauktų į veiklas.

4.4. Skyriaus išvados

1. Išanalizavus VMA „Moodle“, TVS „WordPress“, MVS „Google Sites“ ir „Microsoft SharePoint“ funkcinės galimybes, paaiškėjo, kad visos sistemos turi ir panašių, ir labai skirtingų funkcinių galimybių, todėl yra tinkamos nuotoliniam socialinio pedagogo darbui gerinti.
2. Virtuali mokymosi, bendravimo ir bendradarbiavimo aplinka yra orientuota į besimokančiuosius, tad virtualiosios mokymosi aplinkos parinkimas turi atitikti besimokančiųjų poreikius: nesudėtinga, lengvai valdoma, pasiekama.
3. TVS „WordPress“ yra universalus įrankis, kuriuo galima taikyti turinio valdymo principus pagal besimokančiojo poreikius.
4. Struktūrizuota skaitmeninio turinio medžiaga sumažins socialinių pedagogų laiko sąnaudas, kurios yra skiriamos skaitmeninio turinio paieškoms internete.

5. Socialinių pedagogų paramos sistemos realizavimas

5.1. Sistemos realizavimo eiga

Socialinių pedagogų paramos sistemos realizavimui virtualioje erdvėje naudojama pagal funkcinius, nefunkcinius sistemos poreikius pritaikyta TVS „WordPress“. TVS „WordPress“ pagrindu sukurta aplinka, kaip paramos sistema, kurioje kaupiama skaitmeninio turinio priemonės ir ištekliai, skirti socialinių įgūdžių ugdymui. Pagal pasirinktą planą paskyrai suteikti serverio ištekliai: duomenų srautas – neribojamas; vieta serveryje – neribojama; duomenų bazių kiekis – neribojama; El. pašto dėžučių kiekis – 100 ir kt. (žr. 18 pav.)

✓ 100 svetainių	
✓ 100 GB SSD talpa	
✓ ~25000 lankytojų mėnesiui	
✓ Nemokamas el. paštas	
✓ Nemokamas SSL (įprastai kaina 10,45 €)	
✓ Nemokamas domenas (įprastai kaina 8,99 €)	
✓ Neribotas duomenų srautas	
✓ Profesionaliai valdomas WordPress	
✓ WordPress pagreitinimas (LSCWP)	
✗ WordPress testinės aplinkos įrankis	
✓ 30 dienų pinigų grąžinimo garantija	
✓ Neribotos duomenų bazės	
✓ GIT prieiga	
✓ SSH prieiga	

Webmail klientas	✓
DNS valdymas	✓
Subdomenų skaičius paskyrai	100
Domenui	100
FTP paskyros	Neribota
Inode kiekis	400000
FTP prieiga per SSL	✓
Failų valdymas	✓
Savaitinės duomenų kopijos	✓
Teisių valdymas	✓
Kelios PHP versijos	✓

18 pav. Serverio ištekliai

5.1.1. Socialinių pedagogų aplinkos diegimas ir tvarkymas pagal posistemas

Realizuojant paramos sistemą TVS „WordPress“ buvo įdiegta į hostinger.lt paskyrą, kuri skirta svetainių saugojimo paslaugoms. Pasirinktas ir užregistruotas domenas (žr. 19 pav.)

Domenas ⇅	Būsena ⇅
	✓ Aktyvus

19 pav. Domeno būsena

Aplinkos realizavimo darbai atliekami pagal išskirtas posistemas: administravimo, bendravimo, bendradarbiavimo, turinio dalijimosi. Aplinkos funkcionalumui naudojami įskiepai.

5.1.2. Socialinių pedagogų aplinkos administravimas

Aplinkos administratorius administruoja puslapį, tvarko darbo aplinką, daro atsargines kopijas, diegia įskiepius, atnaujina nustatymus ir kt. Įdiegus TVS „WordPress“ paketą pirmiausia reikia prisijungti administratoriaus teisėmis, kad būtų galima tvarkyti paskyrą (žr. 20 pav.).

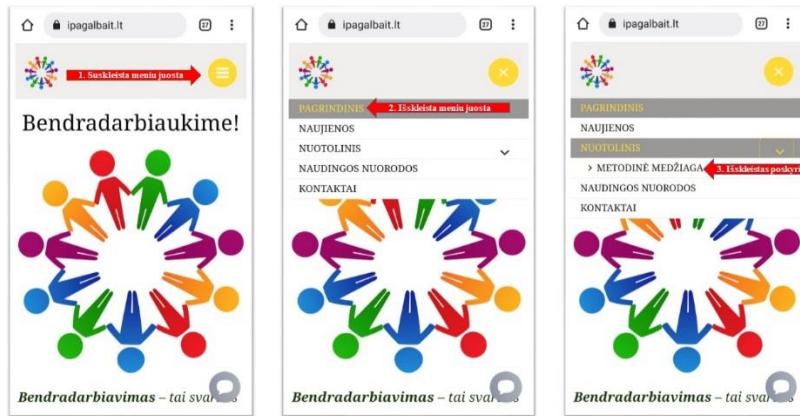

20 pav. Prisijungimas prie TVS „WordPress“ įrankio

21 pav. Socialinių pedagogų paramos sistemos pagrindinis langas

Prisijungus prie TVS „WordPress“ reikia pasirinkti virtualios aplinkos temą. Temų pasirinkimas labai platus, nes yra nemokamų ir mokamų pasiūlymų. Pasirinkti temas galima pagal sritis: švietimas, vaikai, metai, sportas, maistas, gėlės ir kt. Populiariausia ir dažniausiai naudojama tema – „Astra“, nes yra paprasta naudoti ir suderinama su daugeliu įskiepių ir lengvai prisitaiko prie skirtingų ekrano išmatavimų (žr. 21, 22 pav.). Labai svarbus dalykas, kad temą bet kada galima pakeisti ir jau esamas turinys aplinkoje, be jokių problemų ir iškraipymų prisitaiko prie naujos temos.

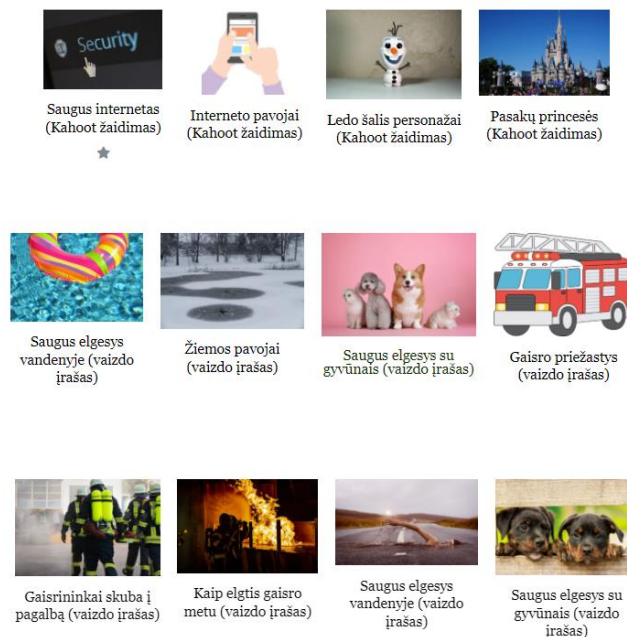
22 pav. Mobilaus telefono rodomas vaizdas

Įdiegtame TVP „WordPress“ pakete yra įdiegtų įskiepių. Svarbu peržvelgti jų funkcines galimybes ir nereikalingus išjungti ir ištrinti. Pasilikti tik tuos, kurie pagreitins arba papildys sistemos funkcines darbo galimybes. Sekantis veiksmas, kuris yra labai svarbus ir nuo kurio priklauso sistemos darbas – atnaujinimai. Jeigu sistema rodo, kad yra atnaujinimų, leisti atsinaujinti.

SPPS naudotojai be jokių papildomų įsipareigojimų gali laisvai lankytis, skaityti ir naudotis skaitmeniniu turiniu užsiėmimams su mokiniais.

Socialiniams pedagogams skirta aplinka yra vieša, jos turinį gali skaityti visi turintys adresą ir naršantys internete. Registruotis ar kitaip prisijungti prie aplinkos nereikia, nes siekiama, sudaryti kuo paprastesnes sąlygas naudotojams pasiekti informaciją ir neįpareigoti susikurti paskyrą, išiminti prisijungimą. Turinys išdėstytas įdiegiant „Elementor“ įskiepį (žr. 23 pav.). Lankytojai turi galimybę parašyti pranešimą, atsiliepimą ar pasiūlyti savo idėją.

Metodinė medžiaga paremta skaitmeniniu turiniu

23 pav. Skaitmeninio turinio išdėstymas „Elementor“ įskiepiu

5.1.3. Bendradarbiavimo, turinio dalijimosi veiklų realizavimas

„Bendradarbiavimas – tai asmenų arba socialinių grupių bendravimas siekiant padėti realizuoti vienas kito poreikius. Bendradarbiaudami individai arba socialinės grupės veikia vieni kitus, prisitaiko prie kito veiksmų, situacijos, supranta šių veiksmų prasmę, pasiekia atitinkamo solidarumo bei sutarimo. Bendradarbiavimas (angl. *collaboration*) suprantamas kaip darbas kartu sutelkiant intelektines jėgas, padedant vienas kitam, susivienijant, veikiant kartu“ [27]. Todėl ir socialiniams pedagogams skirtoje aplinkoje yra galimybė dalintis patirtimi, idėjomis, tai padaryti gali rašydami el. laišką ar trumpąją žinutę (žr. 24 pav.).

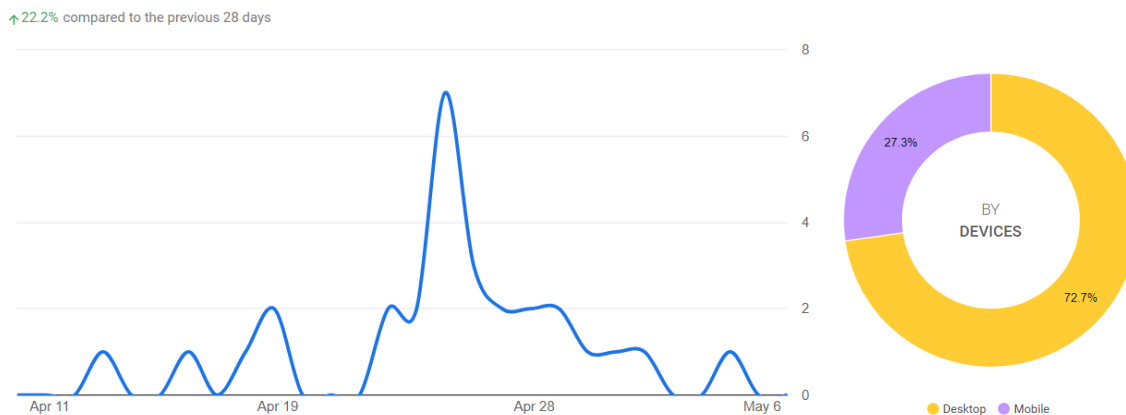
24 pav. El. laiškų ir trumpųjų žinutės rašymo langas

5.2. Aplinkos išbandymas ir panaudojimo efektyvumo tyrimas

Realizuotoje socialiniams pedagogams skirtoje aplinkoje buvo sudarytos galimybės naudotis skaitmeniniu turiniu parengta metodine ir informacine medžiaga, kuri laisvai pasiekama be reikalavimo prisijungti prie aplinkos. Esant poreikiui naudotojams buvo sudaryta galimybė dalintis skaitmeniniu turiniu, kuris bus viešai prieinamas kiekvienam lankytojui, taip siekiant paskatinti bendradarbiavimą. Priemonės ir išteklių skirti tam, kad taikyti IT ir pagerinti nuotolinio socialinio pedagogo darbą. Įvertinti realizuotos aplinkos naudojimą galima stebint lankytojų aktyvumą, taip pat atsižvelgiant į gautas užklausas ir poreikį dalinti.

Šio projekto rengime socialiniai pedagogai dalyvavo trijose rengimo etapuose: idėjos generavimas, projektavimas ir realizacija. Pirmi du etapai aprašyti ankstesniuose skyriuose, juose buvo ištirta socialinių pedagogų nuotolinio darbo patirtis ir galimybės, ir socialinių pedagogų poreikis paramai gauti. Socialinio pedagogo nuotolinio darbo patirtys ir galimybės tyrimo rezultatai parodė, kad socialiniai pedagogai nebuvo pasiruošę dirbti nuotoliniu būdu ir poreikį gauti paramą atsiskleidė antro tyrimo rezultatai.

Trečias etapas – aplinkos, kaip paramos sistemos socialinio pedagogo nuotolinio darbo gerinimui, vertinimas. Socialiniams pedagogams buvo pristatyta svetainė, kuri skirta socialinių įgūdžių ugdymui, taip pat ir visa kita skelbiama informacija, kuri gali būti naudinga socialinio pedagogo darbe. Siekiant išsiaiškinti ar socialiniai pedagogai lankėsi svetainėje, t. y. jiems skirtoje aplinkoje, buvo atlikta aplinkos duomenų analizė. Analizė buvo atlikta įdiegus įskiepi „Google Analytics“, kuris skirtas įžvalgoms apie tai, kaip žmonės randa, naudoja ir naršo svetainėje (žr. 25 pav.). Taip pat aplinkos lankytojai ir naudotojai buvo konsultuojami trumposiomis žinutėmis.

25 pav. „ipagalbait“ aplinkos lankytojų aktyvumas

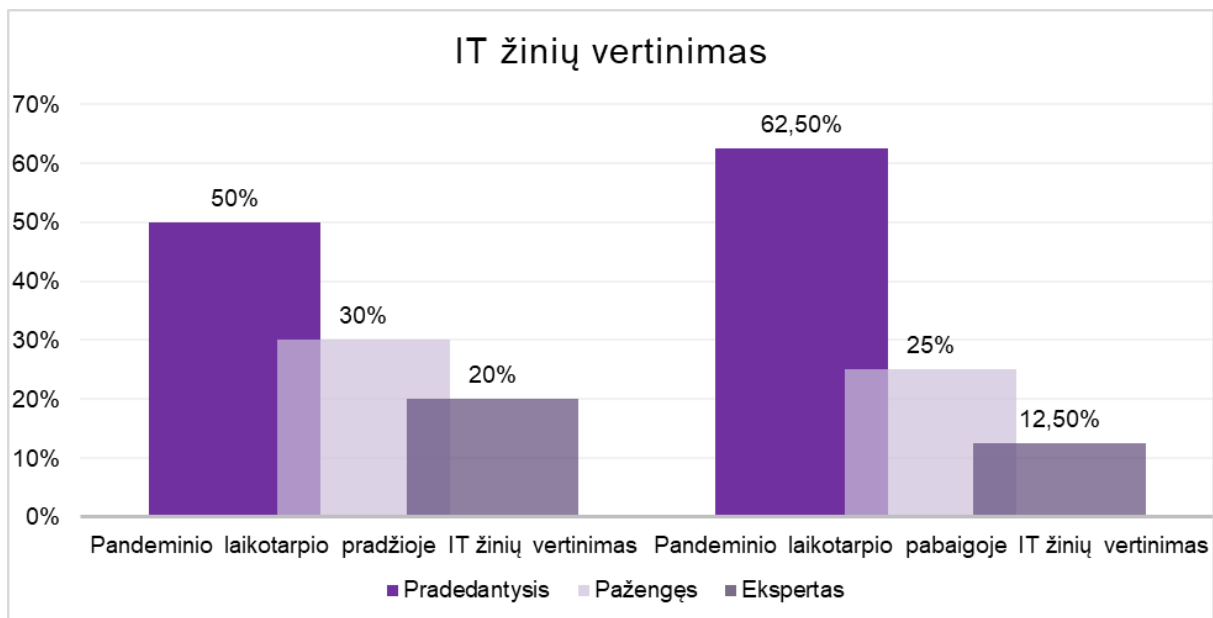
Aplinka, kaip paramos sistema yra skirta konkrečioms naudotojams, todėl tyrime dalyvauti buvo numatyta konkrečiai tiriamųjų grupė. Buvo išsiųsta 20 užklausų į apklausą. Apklausoje buvo galimybė baigti pildyti ir pateikti tik dalį atsakymų, kurie nesusiję su aplinkos vertinimu, nes jeigu aplinkoje nesilankė, tai negali ir vertinti. Nuorodą į apklausą socialiniams pedagogams buvo išplatinta per asmeninę elektroninę paštą ir Messenger programėlę. Apklausa buvo platinama 2022 m. balandžio mėnesį. Anketa sukurta su „Google Forms“ apklausų įrankiu.

5.2.1. Tyrimo aprašymas rezultatų analizė

Kad ištirti, koks socialinių pedagogų požiūris ir kaip jie vertina jiems skirtą aplinką, kaip paramos sistemą, kad pagerinti nuotolinį socialinio pedagogo darbą buvo atliktas tyrimas. Dalyvauti tyrime buvo išsiųsta 20 užklausų į apklausą, atsakymus pateikė 16, tačiau aplinką išbandė 14 tiriamųjų. Tyrimo anketą (žr. 3 priedas) sudarė 15 klausimų, 14 uždarų ir 1 atviras. Tyrimo dalyviai galėjo pateikti savo pasiūlymus ir pastebėjimus dėl šios aplinkos tobulinimo.

Apklausoje dalyvavę socialiniai pedagogai nurodė darbo vietas, kuriose dirba: 1 – darželis, 1 darželis / mokykla, 9 – progimnazija, 4 – gimnazija ir 1 – profesinė mokykla. Apie darbo patirtį švietimo srityje respondentai pažymėjo, kad didžioji dalis dalyvavusių apklausoje 37,5 proc. turi nuo 11 iki 20 metų darbinės patirties, 25 proc. nuo 6 iki 10 metų, daugiau nei 20 metų – 18,8 proc., iki 1 metų – 12,5 proc. ir nuo 1 iki 5 metų – 6,3 proc. Socialiniai pedagogai nurodė, kokias kategorijas yra įgiję: vyr. socialinis pedagogas – 31,3 proc., metodininkai – 25 proc. ir neįgiję kvalifikacijos – 43,8 proc.

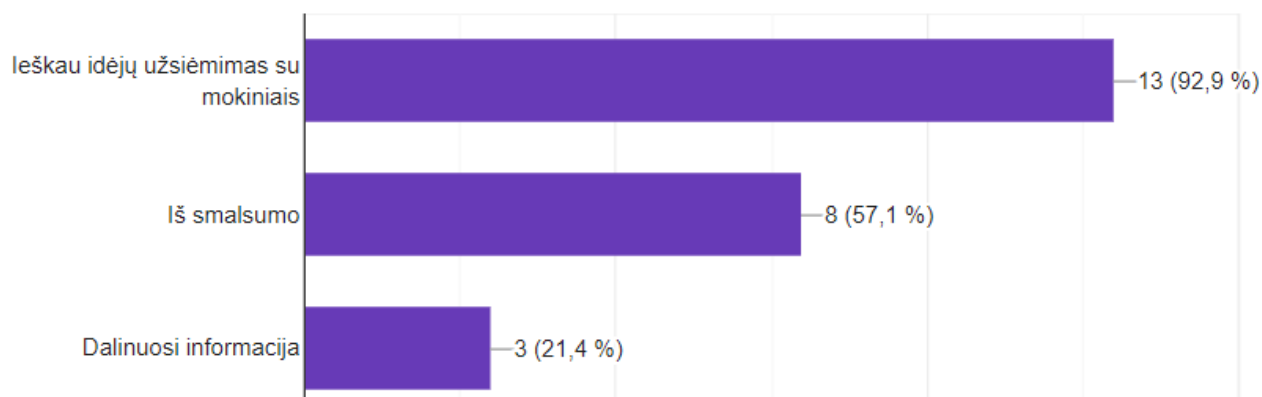
Tyrimų rezultatai parodė, kad nuotolinio darbo metu socialiniai pedagogai pagerino savo IT įgūdžius – 56,3 proc. ir savo gebėjimą naudotis informacinėmis technologijomis vertina kaip: 62,5 proc. – pažengęs, 25 proc. – pradedantysis ir 12,5 proc. – ekspertas. Kadangi socialiniai pedagogai savo IT įgūdžius vertino ir prasidėjus nuotoliniam darbui, galime atlikti lyginamąją duomenų analizę. Iš gautų rezultatų galime matyti, kaip respondentai savo IT žinias vertino prasidėjus nuotoliniam darbui ir pasibaigus. Pandeminio laikotarpio pabaigoje, t. y., pasibaigus nuotoliniam darbui respondentai kritiškiau įvertino savo žinias ir gebėjimus naudotis informacinėmis technologijomis (žr. 26 pav.). Atsižvelgus į aplinkos nesudėtingą naudojimą ir šiuos rezultatus, galima daryti išvadą, kad naudoti aplinką, kaip paramos sistema socialiniams pedagogams bus nesudėtinga.

26 pav. IT žinių vertinimo palyginimas

Į klausimą ar teko lankytis socialiniams pedagogams skirtoje aplinkoje respondentai atsakė, taip – 87,5 proc., tačiau buvo ir tokių, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių dar neapsilankė svetainėje – 12,5 proc. Į klausimą, koku tikslu lankotės svetainėje respondentai atsakė: ieško naujų idėjų – 92,9 proc., iš smalsumo – 57,1 proc., dalinasi informacija – 21,4 proc. (žr. 27 pav.).

Kodėl lankotės svetainėje „Į pagalbą IT“?

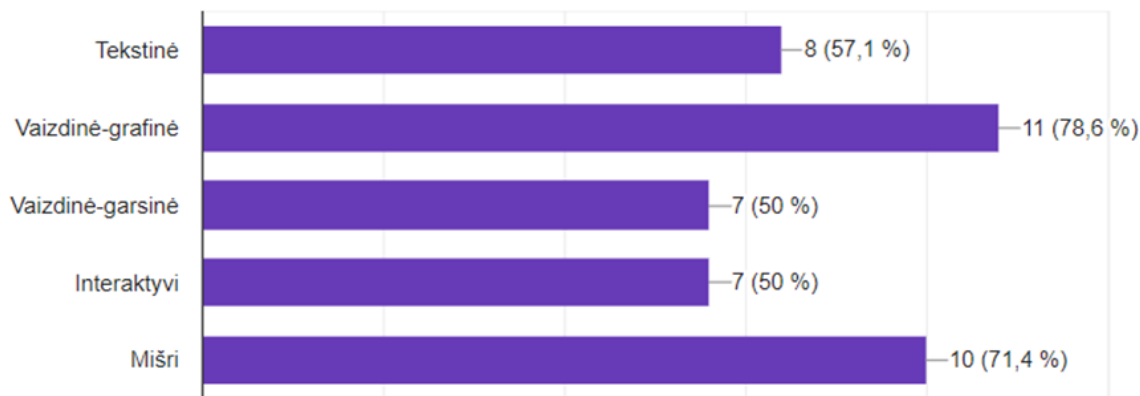

27 pav. Priežastys, dėl kurių lankėsi svetainėje

Kaip respondentai vertina aplinkos dizainą ir išdėstymą: patinka dizainas ir patogus išdėstymas 92,9 ir 100 proc., todėl galima daryti išvadą, kad aplinkos dizainas parinktas tinkamai, nesukelia nepatogumų yra paprasta navigacija. Socialiniams pedagogams skirtos aplinkos kaip paramos sistemos vienas iš pagrindinių tikslų yra bendradarbiavimo skatinimas, tai yra noras padėti kitam, dalintis savo turimomis žiniomis ir metodine medžiaga. Respondentai į klausimą ar esate linkę dalintis patirtimi, idėjomis atsakė: taip – 78,6 proc., dar nežino savo sprendimo ir yra neapsisprendę – 21,4 proc. Svarbu pastebėti, kad neatsirado tokių respondentų, kurie būtų linkę nesidalinti. Svetainėje mokymo(si) turinys pateiktas skirtingais formatais, todėl metodinė medžiaga yra puikiai pritaikyta socialinio pedagogo nuotoliniams darbui. Į klausimą ar medžiaga pateikta skirtingais formatais yra naudinga, respondentai atsakė: naudinga – 64,3 proc. ir labai naudinga – 35,7 proc. Mokymo procesui vykstant

nuotoliniu būdu, ypatingai svarbus skaitmeninis turinys ir jo pateikimo būdai. Todėl turint pakankamai skaitmeninio turinio medžiagos nuotolinis socialinio pedagogo darbas taip pat gali būti įdomus ir interaktyvus. Kokia informacijos ir medžiagos pateikimo forma svetainėje socialiniams pedagogams yra priimtinausia (žr. 28 pav.).

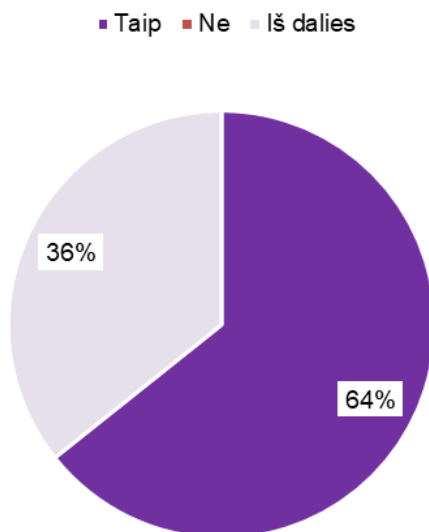
Kokia informacijos pateikimo forma Jums priimtinausia?

28 pav. Informacijos pateikimo forma

Atsižvelgiant į tai, kad respondentai dalyvavo visose trijose projekto rengimo etapuose (idėjos generavimas, projektavimas ir realizacija) galėjo numanyti, koks bus sukurtas produktas, todėl į klausimą ar svetainė, kaip paramos sistema atitiko jų lūkesčius, respondentai vienbalsiai atsakė taip – 100 proc. Svarbu, kad idėja buvo realizuota tinkamai ir atitiko visų naudotojų ir lankytojų lūkesčius. Šio tyrimo metu pagrindinis klausimas buvo ar sukurtas produktas, t. y. aplinka, kaip paramos sistema, gali pagerinti nuotolinį socialinių pedagogų darbą respondentai atsakė: taip – 64 proc. ir iš dalies – 36 proc. (žr. 29 pav.). Tyrimo rezultatai parodė, kad suprojektuota ir realizuota aplinka skirta nuotoliniams socialinio pedagogo darbui gerinti sulaukė susidomėjimo ir palaikymo.

Ar svetainė naudinga?

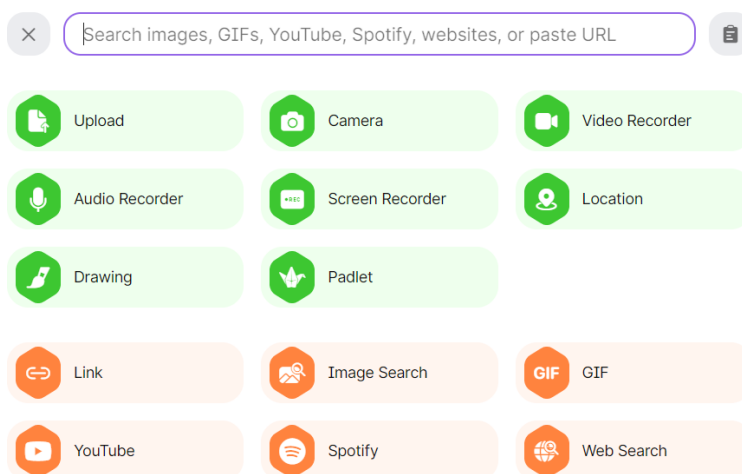

29 pav. Svetainės naudingumas

Apibendrinat tyrimo rezultatus galima daryti išvadą, kad socialiniams pedagogams skirta aplinka, kaip paramos sistema yra vertinama gerai. Parinkti techniniai sprendimai – IT aplinka ir įskiečiai parinkti tinkamai. Aplinkos naudotojams ir lankytojams esant poreikiui yra suteikta pagalba, atsakant į siųstas trumpąsias žinutes ar elektrinio laiško užklausas.

5.2.2. Aplinkos tobulinimas

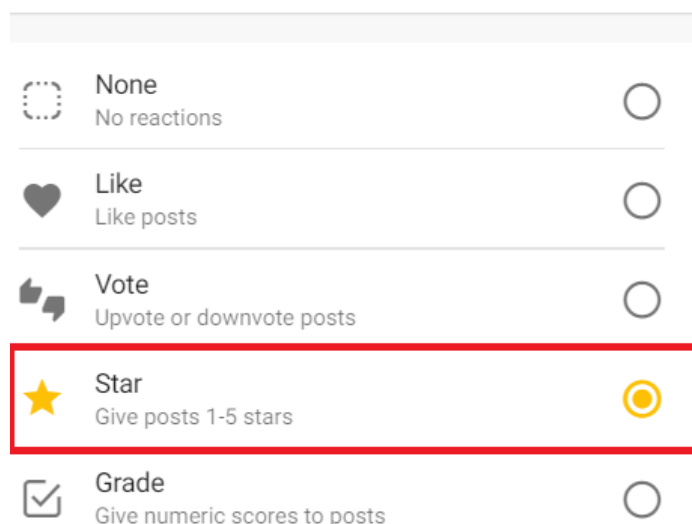
Atsižvelgiant į sukurtos aplinkos vieną iš pagrindinių tikslų, skatinti bendradarbiavimą, t. y. dalintis patirtimi, idėjomis, metodine medžiaga ir visa kita informacija, kuri gali būti naudinga kitiems naudotojams, nuspręsta sukurti atskirą „Meniu“ skiltį pavadintą „Dalinkimės“. Pirminiame aplinkos variante lankytojai ir naudotojai norintys pasidalinti informacija turėjo susisiekti su aplinkos administratoriumi ir jam nusiųsti medžiagą, kurią nori pasidalinti. Toks pasidalijimo būdas užsitęsavo, tačiau dabar atsisakius tokio sprendimo, lankytojai patys galės pasidalinti, t. y. įkelti medžiagą į aplinką ir esant poreikiui ją aprašyti. Medžiagos formatai, kuriuos galės įkelti naudotojai yra: bet koks dokumentinis failas (docx., xlsx., pptx., pdf.), paveikslas (jpg., png. ir kt.), url adresą ir kt. (žr. 30 pav.).

30 pav. Medžiagos įkėlimo formatai

Administratoriau užduotis, peržiūrėti ir panaikinti įkeltą netinkamą turinį. Toks sprendimas suteiks daugiau laisvės svetainės lankytojams. Įkėlimas bus paprastas, nes naudojamas įrankis, kurio veikimo principas kaip skelbimų lenta, puikiai tinka bendradarbiavimui ir informacijos pasidalijimui – „Padlet“ programėlė. „Dalinkimės“ meniu skiltyje prie kiekvienos įkeltos medžiagos ar informacijos, kuri naudotojams gali pasirodyti naudinga ir svarbi, galės įvertinti. Įvertinimai žvaigždutėmis nuo 1 iki 5. Labai naudinga ar labai gera informacija vertinama maksimaliu įvertinimu 5 žvaigždutėmis. Kiekvienas lankytojas, kuris pasidalins savo informacija galės matyti kitų naudotojų įvertinimus (žr. 31 pav.).

Reactions

31 pav. Medžiagos įvertinimas

5.2.3. Aplinkos taikymas socialinio pedagogo darbe tęstinumas

Aplinka toliau tobulinama ir pildoma naujomis funkcijomis atsižvelgiant į socialinių pedagogų poreikį ir aktualijas. Sukurti greitieji meniu mygtukai, kurie pagreitina informacijos paiešką. Yra galimybė atsirasti naujoms įrašų kategorijoms, taip pat susikurti paskyrą ir taip prisijungti prie aplinkos. Tokiai funkcijai atsiradus socialiniai pedagogai galės be administratoriaus pagalbos patys pateikti mokymo medžiagą ir kitą skaitmeninį turinį. Aplinkos funkcionalumas gali būti plečiamas įdiegiant reikalingus naujus įskiepius ir papildinius. Taip pat nuolat prižiūrint sistemos atnaujinimus.

Išvados

1. Išanalizavus socialinio pedagogo darbo specifiką mokykloje ir pagalbos mokiniams teikimo elementus, technologijų taikymą nuotoliniame socialinio pedagogo darbe nustatyta, kad socialinis pedagogas – kvalifikuotas specialistas, kurio pagrindinis tikslas yra vaiko gerovės kūrimas, vertybių puoselėjimas, socialinių įgūdžių ugdymas, ankstyvoji prevencija. Socialinis pedagogas vienas iš pagrindinių mokykloje socializacijos proceso koordinatorių, kurio darbinė veikla grindžiama tiesioginiu bendravimu su mokiniais. Taigi nustatyta, kad informacinių technologijų taikymas socialinio pedagogo darbe – tai tik priemonė, kuri padeda surinkti, apdoroti, fiksuoti duomenis.
2. Ištyrus Kėdainių rajono socialinių pedagogų poreikį kurti paramos sistemą, nustatyta, kad socialinis pedagogas yra atviras pasiūlymams ir priima visą siūlomą pagalbą, kuri gali pagerinti nuotolinį socialinio pedagogo darbą. Tyrimo duomenys atskleidžia, kad *pasiruošimas užsiėmimams su mokiniais nuotolinio mokymo metu užtrukdavo daug daugiau laiko ir pastangų*, atsakė 50 proc. respondentų ir 100 proc. apklaustųjų pritaria teiginiui, kad būtų naudinga turėti laisvai prieinamą skaitmeninių priemonių rinkinį, kuris būtų skirtas socialinių ir kitų įgūdžių ugdymui.
3. Išanalizavus socialinio pedagogo nuotolinio darbo specifiką ir poreikį gauti paramą, nustatyta, kad socialinio pedagogo paramos sistemai kurti yra tinkami keli informaciniai technologiniai sprendimai. Tai aplinkos, kurios pasižymi labai panašiomis specifikacijomis („VMA Moodle“, TVS „WordPress“, „Google Sites“, „Microsoft SharePoint“), tačiau priimti sprendimą, kurią pasirinkti lėmė platesnės galimybės ir perspektyva ateityje tobulinti paramos sistemą įvairiais įskiepiais (TVS „WordPress“).
4. Sukurtas socialinio pedagogo nuotolinio darbo gerinimo projektas, kuriame pristatytos projektuojamos aplinkos funkcinės galimybės ir nefunkciniai reikalavimai, įrankio panaudojimo, atvejų diagramos ir jų specifikacijos bei kiti sprendimai, nulėmę aplinkos pasirinkimą. Apžvelgus ir palyginus keturias aplinkas: VMA „Moodle“, TVS „WordPress“, „Google Sites“, „Microsoft SharePoint“, kaip galimus informacinių technologijų sprendimus realizuoti projektą / produktą, kurio funkcinės galimybės leistų laisvai bendrauti, bendradarbiauti, dalintis informacija ir kitu skaitmeniniu turiniu, pasirinkta TVS „WordPress“. Ši aplinka pasižymi plačiu įskiepių diegimu į aplinką, kurie suteikia daugiau galimybių tobulinti projektą.
5. Realizavus aplinką kaip paramos sistemą socialiniams pedagogams su TVS „WordPress“ ir atlikus aplinkos tinkamumo vertinimo tyrimą, paaiškėjo, kad aplinkos lankytojai ir naudotojai labai palankiai įvertino pasirinktus informacinių technologijų sprendimus: 92,9 proc. respondentų skyrė aplinkos dizainui, lengvam valdymui, svetainės naudingumą vertina kaip naudingą 64 proc. ir iš dalies 36 proc. Patobulintas aplinkos funkcionalumas, aplinkos lankytojai gali patys pasidalinti savo informacija be administratoriaus įsikišimo. Atlikti ir numatomi kiti aplinkos tobulinimo darbai, tęstinumo galimybės ir pasibaigus nuotoliniam socialinio pedagogo darbui.

Literatūros sąrašas

1. *Metodinė veikla mokytojo ir mokinio kompetencijoms ugdyti* [interaktyvus]. Vilnius, 2008, ISBN 978-9986-03-621-0 [žiūrėta 2021-09-25]. Prieiga per: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2016/01/9_Metodine_veikla_mokytojo-ir-mokinio-kompetencijoms-ugdyti.pdf
2. *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas* [interaktyvus]. Vilnius, 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281 [žiūrėta 2021-10-10]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.395105>
3. *Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašas* [interaktyvus]. Vilnius, 2017 m. gegužės 2 d. Nr. V-319 [žiūrėta 2021-10-10]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/375afb92303c11e79f4996496b137f39>
4. *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas* [interaktyvus]. Vilnius, 2016 m. lapkričio 2 d. Nr. V-950 [žiūrėta 2021-10-10]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/06ad87e0a20911e68987e8320e9a5185>
5. *Mokyklos socialinio pedagogo pareigybės aprašas* [interaktyvus]. Vilnius, 2016 m. lapkričio 2 d. Nr. V-951 [žiūrėta 2021-10-10]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0a41f940a20911e68987e8320e9a5185>
6. *Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija* [interaktyvus]. Vilnius, 2012, ISBN 978-9986-03-671-5 [žiūrėta 2021-09-25]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.463390>
7. *National Education Responses to COVID-19* [interaktyvus]. UNESCO, 2021 [žiūrėta 2022-01-15]. Prieiga per: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377074_eng
8. *Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“* [interaktyvus]. Vilnius, 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015 [žiūrėta 2021-09-25]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>, <https://www.docdroid.net/OHqeBsc/lietuva2030.pdf>
9. TERESEVIČIENĖ, Margarita ir kt. *Technologijomis grindžiamas mokymas ir mokymasis organizacijoje* [interaktyvus]. VDU, 2015 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <http://ebooks.vdu.lt/eb/1608/technologijomis-grindziamas-mokymas-ir-mokymasis-oganizacijoje/>
10. LELIŪGIENĖ, Irena ir KAUSZYLIENĖ, Angelė. *Tėvų vaidmuo kuriant saugią socialinę mokyklos bendruomenės aplinką*. Socialinis ugdymas, 2012, 20: 18-33. Vilnius, 2012 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <http://media.search.lt/GetFile.php?OID=243351&FID=711142>
11. *Socialinio pedagogo kvalifikacinius reikalavimai* [interaktyvus]. Vilnius, 2001 m. gruodžio 14 d. Nr. 1667 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.161532/aWBRaQEmnt>
12. *Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001–2005 metų programa* [interaktyvus]. Vilnius, 2001 m. balandžio 24 d. Nr. 471 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.130656/asr>
13. KVIESKIENĖ, Giedrė. *Pozityvioji socializacija* [interaktyvus]. Vilnius, 2005, ISBN 9955-20-021-9 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <https://talpykla.elaba.lt/elaba-fedora/objects/elaba:4203473/datastreams/MAIN/content>
14. BUZAITYTĖ-KAŠALYNIENĖ, Jolita, et al. *Socialinio pedagogo veikla bendrojo lavinimo mokykloje* [interaktyvus]. Vilnius, 2003 10: 29-48 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <https://epublications.vu.lt/object/elaba:3273455/>
15. LUKOŠEVIČIUS, ANTANAS; SAVELJEVA, REGINA. *Socialinių pedagogų profesinio tapimo ypatumai*. Akademinė Edukologija II, 2006, 496-517.
16. KVIESKIENĖ, Giedrė. *Socialinio pedagogo kompetencijos samprata* [interaktyvus]. Vilnius, 2001, ISSN 1392-0340 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per: <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2001~1367156836311/J.04~2001~1367156836311.pdf>
17. ČEPUKAS, Raimundas. *Socialinių pedagogų veiklos, profesinių kompetencijų ir studijų tikslų santykis* [interaktyvus]. Vilnius, 2001, ISSN 1392-0340 21-28 [žiūrėta 2021-10-18]. Prieiga per:

- <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2001~1367156822316/J.04~2001~1367156822316.pdf>
18. MERFELDAITĖ, Odeta; PRAKAPAS, Romas; RAILIENĖ, Asta. *Nuotolinio mokymo organizavimas COVID-19 metu: bendrojo ugdymo mokyklų patirtis*. Vilnius, 2020 [interaktyvus]. Vilnius, 2020, ISSN 2029-0551 [žiūrėta 2021-11-10]. Prieiga per: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/Pedagogika/article/view/2218/1511>
 19. KROKSMARK, Tomas. *Teachers' subject competence in digital times*. Education Inquiry [interaktyvus], 2015, 6.1: 24013 [žiūrėta 2022-01-15]. Prieiga per: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3402/edui.v6.24013?needAccess=true>
 20. *Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas* [interaktyvus]. Vilnius, 2007 m. sausio 15 d. Nr. ISAK-54 [žiūrėta 2021-09-25]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.291726>
 21. ŽADEIKAITĖ, Loreta; GULBINAS, Rokas. *Socialinio pedagogo socioedukacinės aplinkos tobulinimas panaudojant IKT*. Socialinis ugdymas, 2014, 38.2 [žiūrėta 2022-01-15]. Prieiga per: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/4909f7b5-7998-41ac-9a86-cf0a338c5b39/content>
 22. GULBINAS, Rokas, et al. *Socialinio pedagogo informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis praturtintos edukacinės aplinkos pedagoginis pagrindimas*. 2014, 1.37 [žiūrėta 2022-01-15]. Prieiga per: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/6ea9136b-d556-491c-8c88-622f35366e34/content>
 23. Nacionalinė švietimo agentūra. *Socialinio pedagogo vaidmuo nuotolinio ugdymo organizavimo procese* [žiūrėta 2021-12-01]. Prieiga per: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/11/priedas-prie-rekomendaciju_soc.pedagogams.pdf
 24. *Moodle Plugins* [interaktyvus]. 2018 [žiūrėta 2021-02-13]. Prieiga per: <https://moodle.org/plugins/index.php>
 25. *Socialinio pedagogo vaidmuo nuotolinio ugdymo organizavimo procese* [interaktyvus]. Prieiga per: [Žiūrėta 2020-10-04] <https://drive.google.com/file/d/1amnhWIoMLCN8dLIdksxIW2BGhm0pi1s3/view>
 26. TARGAMADŽĖ, Aleksandras. *Technologijomis grįsto mokymosi priemonės ir sistemos* [interaktyvus]. 2011 [žiūrėta 2021-05-18]. doi: 10.5755/e01.9786094330742. Prieiga per: <https://www.ebooks.ktu.lt/eb/242/technologijomis-gristo-mokymosi-priemones-ir-sistemas/>
 27. *Visuotinė lietuvių enciklopedija*. [interaktyvus]. Vilnius, 2021 [žiūrėta 2021-05-03]. Prieiga per: <https://www.vle.lt/straipsnis/nuotolinis-mokymas/>
 28. Lietuvos Respublikos terminų bankas [interaktyvus]. [žiūrėta 2021-06-08]. Prieiga per: <http://terminai.vlkk.lt/paieska?search=Virtuali&limit=15&page=2>
 29. Eduka <https://www.eduka.lt/>
 30. „Microsoft 365“ <https://support.microsoft.com/lt-lt/office/kas-yra-microsoft-365-847caf12-2589-452c-8aca-1c009797678b>
 31. Zoom <https://zoom.us/>
 32. Google Classroom https://edu.google.com/intl/ALL_au/
 33. *Nuotolinio mokymo(si) / ugdymo(si) vadovas* [interaktyvus]. [Žiūrėta 2021-06-08]. Prieiga per: [https://www.emokykla.lt/upload/nuotolinis/Nuotolinio_mokymo\(si\)_vadovas_visas_08-20.pdf](https://www.emokykla.lt/upload/nuotolinis/Nuotolinio_mokymo(si)_vadovas_visas_08-20.pdf)
 34. LUKOŠEVIČIUS, Antanas, SAVELJEVA, Regina. *Socialinių pedagogų profesinio tapimo ypatumai*. Akademinė Edukologija II, 2006, 496-517. Prieiga internetu: http://www.elibrary.lt/resursai/Leidiniai/Mokslotyros_institutas/Liekis/Ak_Edukologija/Edukologija_29.pdf
 35. Bitinas, B., & Šidlauskienė, A. (2001). „Mokyklos socialinis pedagogas“: ergonominis aspektas. *Pedagogika*, 8-15. <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2001~1367156833209/J.04~2001~1367156833209.pdf>
 36. PUTAUSKIENĖ Audronė, MISIUKEVIČIENĖ Ona. *Socialinio pedagogo darbo vadovas. Praktinės metodinės rekomendacijos*. Vilnius: Baltos lankos, 2009. ISBN 978-995-523-323-7.
 37. Wordpress. ALTA'19_Pažangios mokymosi technologijos ir aplikacijos. *Ateities mokymosi aplinkos.pdf*
 38. *Pedagogų kompiuterinio raštingumo standartas* [interaktyvus]. 2007 m. kovo 29 d. Nr. ISAK-555 [žiūrėta 2022-01-18]. Prieiga per: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.302571?jfwid=x4249jizp>
 39. Raštija.lt <https://xn--ratija-ckb.lt/>